

Upravništvo: Ljubljana, Knaflejeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Šelomburgova ul. — Tel. 8492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2 — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja vsak ponedeljek zjutraj. — Naroča se posebej in velja po pošti prejemana 4 Din, po raznašalcih dostavljena 5 Din mesečno.
Uredništvo: Ljubljana: Knaflejeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2562)
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Ozlasni po tarifu

Prva skupščina SKJ

Poglobitev sokolskega dela — Sokolska ideologija se mora razširiti v zadnje vas

Beograd, 29. marca. p. V prostorih Zveze nabavljajnih združenj se je vršila danes prva letna skupščina Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Udeležba na skupščini je bila zelo množična. Bilo je prisotnih okoli 170 delegatov vseh 25 sokolskih žup v državi. Nj. Vel. kralja je zastopal polkovnik Dušan Krstić, predsednika vlade vrhovni inspektor Gjunić, ministra vojske in mornarice polkovnik Stanojević, dočim je bil prosvetni minister Boža Maksimović osebno navzoč. Skupščini sta prisostvovala tudi poljski poslanik Babinski in češkoslovaški poslanik Fliedner, kakor tudi mnogi drugi odlični gosti. Udeležili so se je tudi zastopniki raznih nacionalnih organizacij, med njimi Jadranske Straže, Jugoslovske Matice in Saveza dobrovoljcev.

Skupščino je otvoril prvi podstarosta SKJ Engelbert G. ang. l. ki je predvsem pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja, kar so sprejeli zborovalci z dolgotrajnim odobravanjem. Naglašal je zlasti vdanost in zvestobo sokolstva do kralja in kraljevskega doma, izrekel pozdrav starešini sokolstva Nj. Vel. prestolonasledniku Petru, pri čemer je poudarjal veliko naklonjenost Nj. Vel. kralja, ki je postavil njegovo sina na čelo sokolske organizacije. Njegova izjavljanja je skupščina sprejela z viharim odobravanjem, po katerem je pozdravil prvi podstarosta vse prisotne zastopnike oblasti.

V svojem nadaljnjem govoru je razvil sokolski program ter poudarjal, da je sokolstvo pozvano vzgojiti ves narod po intencijah sokolske ideologije v dobro domovine. Zato mora razširati svoje delo med vse sloje naroda in ustvariti tako popolno celoto. Zlasti je naglašal, da je naloga sokolstva prebrati s svojimi idejami v poslednjo vas v državi, kar mora izvršiti čim prej. Da organizira v resnici ves narod v svojih vrstah.

Zatem je pozdravil goste, ki zastopajo slovensko sokolsko zvezo. starosta poljskega sokolstva grofa Zamojzkega, zastopnika COS br. Štepaneka in Krejčiča, lužiško-srbsko sokolstvo ter zastopnike ru-

skega sokolstva. Naglašal je prisrčne stike, ki obstajajo med jugoslovenskim sokolstvom ter poljskim, češkoslovaškim, ruskimi in lužiško-srbskimi Sokoli. Končno je pozdravil vse sokolske delegate iz naše države ter izrazil željo, da bi sporočili njegov starešinski pozdrav vsem bratom in sestram.

Z viharim odobravanjem je skupščina sprejela njegov predlog, da se odpošljejo brzojavni pozdravi Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, COS, poljskemu, ruskemu in lužiško-srbskemu sokolstvu, kakor tudi zahvalna brzojavka zagrebškemu nadškofu dr. Bauerju v znak simpatij za zaslužnjene jugoslovske brate pod fašističnim režimom.

Zatem so pozdravili skupščino predsednik poljske sokolske zveze grof Zamojzki, zastopnik COS br. Štepanek in zastopnik ruskih Sokolov Atamanov, ki so vsi izrazili svoje simpatije do Sokola kraljevine Jugoslavije ter naglašali velik pomen skupnega dela slovenskega sokolstva.

Predlog načelnika osižeške župe Mite Petrovića, naj se vsa poročila uprave sprejmejo brez čitanja in razprave, ker so bila že na snočnji interni konferenci soglasno sprejeta, je bil sprejet z odobravanjem.

Nato je bila prečitana obširna deklaracija »Pota in cilji«, ki vsebuje smernice sokolskega dela od ustanovitve SKJ dne 5. decembra l. 1929. Ta deklaracija bo tiskana kot posebna knjiga ter navaja celotni sokolski program, zlasti pa smernice za podrobno delo v najširših slojih naše države.

Savezni načelnik br. Bajžel je poročal o sklepu načelstva, da se letos ne priredi noben savezni zlet, temveč, da se sokolstvo čim intenzivneje pripravi za vseslovenski sokolski zlet, ki bo l. 1932 v Pragi ob 100letnici rojstva prvega ustanovitelja sokolstva Tyrša.

Vsi predlogi so bili sprejeti soglasno, s čimer je bil izčrpan dnevni red današnje skupščine. Po skupščini je bil delegatom in gostom prirejen skupen obed v hotelu »Claridge«.

Fašistična demonstracija v Trstu

Ponovna blagoslovitev »onečaščenih« italijanskih zastav — Fašistične demonstracije proti Jugoslaviji in jugoslovenskemu katoliškemu episkopatu

Trst, 29. marca. o. Danes sta fašistični Trst in vsa fašistična Julijska Krajina manifestirala za italijanski značaj okupiranih krajev od izvira Soče do Lastova, obenem pa ostro demonstrirala za »tisočletno latinsko Dalmacijo«, ki da je neosvobojena pokrajina Italije. Glede na to so imele današnje izziva-joče protijugoslovske demonstracije v Trstu dvojen pomen. Cvetna nedelja je bila odgovor fašistične Julijske Krajine na znano poslanico jugoslovskega katoliškega episkopata in na molitve za versko svobodo preganjanih Slovencev v Italiji na dan sv. Jožefa. Ni pa bilo dovolj, da se je samo naglašal italijanski značaj Julijske Krajine, na prostnem trgu Sv. Justa so vihrale dalmatinske zastave, obvite s črno kopreno, in po svečanosti so viharno vzklkali »neosvobojeni« Dalmacijci. To je bilanca 29. marca v Trstu. Po odredbah oblasti so bili danes Trst in sploh vsa mesta Julijske Krajine okrašena z italijanskimi zastavami.

Ze ob 11. dopoldne so se zbrali na trgu Verdi pred fašističnim pokrajinskim tajništvom zastopniki vseh mest in večjih krajev Julijske Krajine s svojimi okrašenimi zastavami. Tu so bili zastopniki Trsta, Gorice, Pulja, Reke, Zadra in vseh manjših mest v italijanskih obmejnih pokrajinah. Dalmatinske irendentistične organizacije s »Società dalmatica« na čelu so prišle z dalmatinsko in splitsko zastavo v črni kopreni. Zastopniki mest in pokrajin z zastavami so bili spremljani od častne straže vojnih dobrovoljcev Trg sv. Justa, ki je na višini pod gradom in odkoder se nudi lep razgled na morje in večji del mesta, je napolnila velika množica. Pod simbolom Trsta, visokim

obeliskom z dinjo in kopjem, so se zbrali predstavniki oblasti, med njimi tržaški prefekt Purro, tržaški župan senator Pitacco, goriški prefekt Tiengo, goriški župan senator Bombig ter ostali prefekti, podestati in kvestorji, zastopnik zveze vojnih dobrovoljcev poslanec Coselschi, vsi bivši komandanti tržaške garnizije, vsi komandanti fašistične milice, vsi pokrajinski fašistični tajniki in drugi. Prostrani trg so zavzeli večinoma pripadniki fašistične stranke, mnogi v črnih srajcah, miličniki, dopolavoristi, avangardisti, balila, mlade in male Italijanke, ter veliko število ostale šolske dece.

V velikem številu so bili prisotni tudi vojni dobrovoljci iz Julijske Krajine, Zadra in Dalmacije, ki so priredili to svečanost. Zlasti mnogo je došlo istrskih fašistov.

Točno opoldne je izvršil škof dr. Alojzij Fogar ob asistenci številne duhovščine izpred poljskega oltarja III. armade obred ponovne blagoslovitve zastav Julijske Krajine in Dalmacije. Pred oltarjem so bile globoko nagnjene z ostalimi zastavami mest in pokrajin tudi modre dalmatinske zastave s tremi zlatimi kronanimi levjimi glavami v črni kopreni. Škof dr. Fogar je tako proti svoji volji posvetil zastave osvobojenih in neosvobojenih italijanskih krajev. Svečanost je obstojala le iz cerkvenega obreda brez govorov.

To ponovno blagoslovljenje zastav se je izvršilo zaradi »onečašenja« zastav Jul. Krajine v nekaterih cerkvah Jugoslavije, kakor pravijo fašisti. Po cerkveni svečanosti so fašisti z zastavami defilirali po glavnih tržaških ulicah ter so ob tej priliki priredili burne manifestacije za »neosvobojeno«

Dalmacijo. Vzklkali so proti Jugoslaviji, jugoslovenskemu episkopatu, nadškofu dr. Bauerju, zlasti bučno pa so odmevali po ulicah vzklkali dalmatinskih irendentistov: »Spalato? A noi!« Tako se je ponovna blagoslovitev zastav izvršila, kakor so želeli fašistični izzivači.

Usluga nadškofu dr. Jegliču

Trst, 29. marca. č. »Piccolo« objavlja vest, da je nadškof dr. Jeglič vrnil v roke italijanskega konzula v Ljubljani svoja italijanska odklikovanja, ter naglašal v komentarju, da je nadškof dr. Jeglič storil to gotovo v napačnem pojmovanju postopanja italijanskih oblasti. Italijani so napravili dr. Jegliču, pravi »Piccolo«, le uslugo, ko so ga na meji zavrnili in ga niso pustili v Gorico v času, ko je italijanski patriotizem zaradi akcije katoliške duhovščine v Jugoslaviji prišel naravnost v ekstazo in ko užaljeni Italijani v Gorici ne bi mogli mirno prenašati navzočnosti jugoslovskega škofa.

Italijansko ogorčenje proti Nemcem

Trst, 29. marca. č. »Popolo di Trieste« poroča, da je bilo v Berlinu osnovano društvo prijateljev Južne Tirolske, ki ima nalogo vzdrževati najtesnejše stike med južno-tirolskimi in avstrijskimi ter reichovskimi Nemci. »Piccolo« v daljšem članku kritizira to postopanje Nemcev in naglašal, da se morajo Nemci končno zavesti, da so pokrajine, ki jih je Italija osvobodila v svetovni vojni, nedotakljive ter bodo večno ostale v mejah Italije. Delovanje društva more samo kvarno vplivati na odnose med Italijo, Avstrijo ter Nemčijo.

Hindenburg proti političnim nasilstvom

Znatna omejitev državljskih svoboščin — Splošna prepoved nošenja uniform zasebnih organizacij

Berlin, 29. marca. d. Po odgoditvi državnega zbora se bavi državna vlada z ukrepi proti izrednim ekstremnim strankam. Državni predsednik Hindenburg je včeraj na podlagi čl. 48 državne ustave izdal zasilno uredbo, na podlagi katere se morejo prepovedati vsa zborovanja na prostem, ako se more pričakovati, da se bo na njih pozivalo k nepokorščini proti zakonom in zakonitim odredbam, ali pa, da se bo sramotile ustanove, oblasti in vodilni uradniki države, ustanove, običaji in predmeti verskih družb ali pa drugače ogrožala javna varnost in red. Vsako zborovanje se mora napovedati 24 ur prej in kdor priredi zborovanje brez odobrenja, se kaznuje z ječo nad tri mesece. Kdor nosi brez dovoljenja orožje in izvršuje nasilja, se bo kaznoval z ječo nad 6 mesecev. Končno je tudi odločeno, da je prepo-

vedano nošenje uniform in znakov. Tudi prestopki proti tej določbi bodo strogo kaznovani. Določena je kazen ječe za razširjanje letakov in lepakov, ki vsebujejo več kakor pa samo napoved zborovanj. Na podlagi zasilne odredbe se morejo listi prepovedati za dobo osmih tednov oziroma šestih mesecev, ako se v njih sramote organi države ali verskih družb.

Do tega koraka so dovedli vlado gosti politični umori v zadnjem času, zlasti pa umor komunističnega voditelja v Hamburgu, izvršen od treh narodnih socialistov. V vladnih krogih označujejo to zasilno uredbo kot čin obrambe ter jo zagovarjajo s tem, da se mora neobičajna podvignjavo v političnem življenju pobijati z izrednimi ukrepi.

Španski generali za diktaturo

Skrajno napet položaj v vsej Španiji — Odstavitev univerzitetnih rektorjev

Madrid, 29. marca. AA. V Španiji je zelo nemirno. Vlada je trdno odločena preprediti vse demonstracije. Prestolnica je ponoči zastražena z močnimi vojaškimi četami.

Madrid, 29. marca. s. Skupina španskih generalov je zavzela v daljši izjavi ostro stališče vlade napram novemu revolucionarnemu pokretu in zahtevala sestanek vseh generalov, da se razgovore o smernicah nove vojaške diktature. Vlada se boji, da bo izjava generalov povzročila novo vz-

nemirjenje med množico. Madrid, 29. marca. s. Na univerzah v Seville in v Madridu sta bila imenovana nova rektorja.

Madrid, 29. marca. s. General Burguette je bil zaradi svoje včerajšnje v listih objavljene izjave, v kateri označuje kot vzrok poslednjih izredov v Španiji posledice diktature Primo de Rivero, odstavljen kot predsednik vrhovnega vojnega in mornariškega sodišča.

Komunistična propaganda v Berlinu

Berlin, 29. marca. s. Policija je izvedla v Liebknechtovem domu, središču komunistične stranke, preiskavo in je zaplenila precej obremenjevalnega gradiva. Ena oseba je bila aretirana.

Bolezen romunskega prestolonaslednika

Bukarešta, 29. marca. p. Prestolonaslednik Mihajlo je obolal na hripi. Bolezen poteka normalno in se po mnenju zdravnikov ni bati komplikacij.

Kutjepov živ v Moskvi?

Kovno, 29. marca. p. Tukajšnji listi poročajo, da je bilo v Moskvi aretiranih večje število oficirjev, ki so obtoženi, da so bili v zvezi z generalom Kutjepovom ter pripravljali zaroto proti sovjetskemu režimu. V zvezi s tem javljajo tukajšnji listi, da je general Kutjepov še vedno v moskovskih zaporih in da ga tam nismo mislili mučiti, zaradi česar je baje izdal vse te oficirje, s katerimi je bil v stikih.

Epidemija kolere v Kalkuti

Bombay, 29. marca. g. V Kalkuti je izbruhnila epidemija kolere. V eni noči je umrlo 19 oseb. Epidemija se zelo naglo razširja. Oblasti so storile vse potrebne ukrepe.

Ponarejevalci italijanskih bankovcev

Bologna, 29. marca. g. Policijske oblasti v Emiliji so prišle na sled tolpi ponarejevalcev bankovcev, ki je že dalje časa izvrševala svoj posel. V Ferrari. Modeni in Bologni je bilo že dalje časa v prometu mnogo ponarejenih bankovcev po 20 lir. Nedavno so policijski agenti zasačili nekoga Baldonija in njegovo sestro, ko sta ravno skušala spraviti v promet ponarejene bankovce. Odkrili so tudi delavnico ponarejevalcev, kjer so zaplenili za približno 25.000 lir falzificiranih bankovcev. Člani tolpe, pet po številu, so bili aretirani.

Zima v južni Srbiji

Beograd, 29. marca. p. Dočim je po poročilu meteorološkega zavoda vladalo skoraj po vsej državi pomladansko vreme, je doživela Južna Srbija zlasti pa okolica Gjevgjelije, kjer so že pred dnevi imeli najlepšo pomlad, novo zimo. Temperatura je ponoči nenadoma padla in proti jutru je zavladal hud snežni metej. Sneg je pobelil vso daljno okolico tako, da nudi pokrajina prav zimsko sliko. Ponekod je zapadlo nad pol metra snega. Temperatura je znašala danes opoldne 5 stopenj pod ničlo. Najstarejši ljudje ne pominjajo, da bi v teh krajih tako pozno zapadel sneg.

Odhod ministra Demetrovića v Prago

Beograd, 29. marca. p. Danes opoldne ob 12.05 je odpoval minister za trgovino g. Juraj Demetrović v spremstvu svoje soproge in šefa kabineta v Prago, da podpisuje trgovinsko pogodbo s Češkoslovaško. Na kolodvor so ga spremlili vsi višji uradniki trgovinskega ministertva ter češkoslovaški poslanik dr. Fliedner.

Minister Demetrović prispe v Prago jutri ob 9. dopoldne in bo že ob 11. dopoldne podpisal trgovinsko pogodbo. Novinarjem je pred odhodom izjavil, da bo svoje kratko bivanje v Pragi izkoristil za še večje poglobitev z bratsko Češkoslovaško ter bo na povabilo slovenskega instituta v Pragi imel v sredo predavanje o gospodarskih prilikah v Jugoslaviji. Vrnil se bo v petek ali soboto.

Poslanik Prince pozvan v Washington

Beograd, 29. marca. p. Danes je odpoval ameriški poslanik na našem dvoru g. Prince na poziv svoje vlade v Washington, kjer bo ostal do meseca julija. Pred svojim odhodom je sprejel novinarje in v daljši izjavi naglašal, da bo vse svoje bivanje v Ameriki posvetil poglobitvi stikov med Jugoslavijo in Ameriko. Zedinjene države kažejo v zadnjem času izredno zanimanje za Jugoslavijo in so zato tudi povisale beograjsko poslanništvo na stopnjo veleposlanštva. Poleg političnega oddelka ima sedaj poslanništvo še vojnega, trgovinskega in poljedelskega atašeya. Poročal bo osebno predsedniku Zedinjenih držav Hooveru o razmerah v Jugoslaviji, ki jih prav dobro pozna. Po povratku iz Amerike bo odšel kakor vsako leto na Bled, kjer bo ostal preko poletja.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Vatikanski delegat v Istri

Papežev delegat je vrnil preiskavo o preganjanju slovenske duhovščine v Istri v spremstvu tajnika fašistične organizacije

Zagreb, 29. marca. r. »Novostic« poročajo iz Pulja:

Na razne pritožbe o trpljenju in mukah naših duhovnikov v Istri in na Goriškem je katoliški episkopat v Julijski Krajini poslal Vatikanu prošnjo, naj pošlje v Istro in sploh v Julijsko Krajino delegata, ki naj preišče vsa preganjanja Jugoslovenov v Istri, predvsem pa preganjanja duhovščine. Vatikan je nato res poslal svojega delegata, ni pa ustregel prošnji, naj bi izbral za to popolnoma nevtralnega osebo, pripadnika nezainteresiranega naroda, torej ne Italijana in ne Jugoslovena.

Izražena je bila želja, naj bi vodil preiskavo kak Anglež ali Holanec ali pripadnik kakega drugega nezainteresiranega naroda, da se ne bi moglo oprekati popolni nepristranosti, toda Vatikan se na vse te želje ni prav nič oziral, marveč je imenoval za delegata starega italijanskega kapucina, ki je prišel v Istro in si izbral

za spremljevalca in nekakega tolmачa nikogar drugega, kakor tajnika fašistične organizacije v Pulju, nekoga Sirotiča. Ta italijanski kapucin je skupno z omenjenim Sirotičem poselil župnišča v Istri in vrnil »preiskavo«.

Razume se, da duhovniki pred fašističnim tajnikom niso hoteli in smeli ničesar izpovedati, ker bi jih fašistične oblasti takoj pozvale na odgovor kot rovarje proti državi. Le en hrvaški duhovnik je bil tako »drženc«, da je papeževemu delegatu ne glede na njegovo spremstvo natočil čista vina.

Papežev delegat, stari Italijanski kapucin, je bil nad tem naravnost presenečen in je groze zaklical tem hrvaškemu duhovniku: »Lei è un schiavo!« Sveda je takoj uvidel, da se je zaletel in izdal ter se je skušal opravičevati. Sedaj se muči ta papežev delegat v Benetiji, kjer sestavlja poročilo za Vatikan.

Razširjenje zračnega prometa

Beograd, 29. marca. č. Danes se je vršila letna skupščina društva za zračni promet v Jugoslaviji. Iz poročil je razvidno, da se je zračni promet v naši državi zelo razvil in bo zavzel letos še večji razmah. V dogovoru z avstrijskimi, češkoslovaškim in grškimi sorodnim društvom se bodo uvedle nove mednarodne proge. Med temi so najvažnejše proge Beograd-Dunaj preko Zagreba in Gradca in Beograd-Solin preko Skoplja. V notranjosti se nanovo uvede proga Beograd-Sarajevo-Split-Sušak.

Nezgodna baritonista Tita Rufa

Beograd, 29. marca. p. Snoči bi se imel vršiti koncert svetovnega baritonista Tita Rufa, ki je pred par dnevi prispel v Beograd na svoji turneji po Evropi. Pol ure pred napovedanim nastopom pa mu je v hotelu »Palace«, kjer je bil nastanjen, nenadoma postalo tako slabo, da se je zgrudil nezavesten in so ga morali nemudoma prepeljati v bolnico.

Zdravniki so ugotovili, da gre za hud srčni napad, pa tudi za zastrupljenje z neko jedjo. Vse do polnoči ga niso mogli spraviti k zavesti. Kljub najskrbnejši zdravniški negi je njegovo stanje tudi še danes zelo kritično. Koncert je bil seveda odpovedan.

Poset angleških letalcev

Zagreb, 29. marca. č. Danes bi imela prispeti v Zagreb delegata angleškega letalskega društva lord Balfour in lord Liwington, ki sta včeraj krenila iz Londona na sportskem letalu. Med potjo sta imela defekt in sta morala v Belgiji pristati. Krenila sta dalje z vlakom in bosta prispela jutri v Zagreb, letalo pa bo čim prej pripravljeno. Zagrebški Aeroklub pripravlja odlična gostoma svečan sprejem. Oba Angleža ostaneta v naši državi 14 dni in bosta proučevala naše gospodarske razmere. Posetila bosta s svojim letalom vse važnejše centre, med drugim tudi Ljubljano.

Sodelovanje Belgije in Jugoslavije

Bruselj, 29. marca. AA. Včeraj popoldne so v Bruslju svečano otvorili razstavo jugoslovenskih krajinjskih slik slikarja Lemaitra, ki jo je organizirala belgijsko-jugoslovska trgovska zbornica. Otvoritve so se udeležili razen osebja jugoslovskega poslanštva tudi francoski poslanik, odposlanec poljskega poslanštva s tajnikom Zaleskim in poljskim generalnim konzulom na čelu, ter mnogoštevilne ugledne belgijske osebnosti iz kulturnega in političnega življenja.

Bruselj, 29. marca. AA. Prof. Pergameni je imel snoči svoje poslednje predavanje o Jugoslaviji, ki je bilo posvečeno zgodovini našega naroda od desetega stoletja pa do danes. Pergameni je očrtal tudi sedanji režim v Jugoslaviji in naglašal pomen oktoberskih sklepov, ki so definitivno ustvarili edinstvo našega naroda in zagotovili pravilni razvoj države. Pri predavanju je bila projicirana tudi slika Nj. Vel. kralja, kar so poslušalci sprejeli z navdušenimi vzklikanjem.

Skupščina odvetniških zbornic

Zagreb, 29. marca. č. Med številnimi občnimi zbori, ki so se vršili danes v Zagrebu, je imela svoj občni zbor tudi Zveza odvetniških zbornic. Zborovanje je vodil predsednik zagrebške zbornice dr. Ivan Politeo. Po običajnih otvoritvenih formalnostih so podali delegati posameznih zbornic referate o novi zakonodaji, ki se sedaj uvaja v prakso ter o drugih stanovskih zadevah. Delegat ljubljanske odvetniške zbornice g. dr. Anton Urbanc je poročal o splošni odvetniški tarifi ter zahteval, naj se uvede v vsej državi enaka odvetniška tarifa, ki je sedaj v nekaterih pokrajinah sploh ni. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika dr. Ivan Politeo, sedež saveza bo za prihodnje leto v Beogradu. Prihodnja letna skupščina se bo vršila v Ljubljani.

Tečaj o moderni šoli

Uvodna beseda k važni prireditvi

Ljubljana, 29. marca.

Kakor v drugih državah, se je rodila težnja po novi vzgoji pred nekaj leti tudi pri nas. Istočasno je prodiral zavest, da moramo prelomiti s tradicijo, ki hoče še nadalje zadrževati normalni razvoj, ki ne dopušča šolstvu svobodnega razmaha. Toda doba koketiranja in nezaupanja nasproti novostim je minila in z lahkoto trdimo, da so pedagogi Dravske banovine postavili novi šoli že dokaj trdne temelje.

Doživljanje potrebe po novi vzgoji in volja do njene realizacije sta rodila v vsej Evropi borbo, ki pa zmagovito prehaja v velik moderni pokret za novo vzgojo. Težko borbo so preživel naši pedagogi, ki so prvi stopili na polje moderne delovne šole in z lastnim žrtvovanjem osvobodili mlado generacijo iz dušnega pritiska zastaralih oblik naziranja, mišljenja, čustvovanja itd. Predvsem jim je šlo za to, da se izčrpa vs evrgojne vrednote lastne osebnosti otrok.

Na delu vsega pokreta za novo vzgojo je že več let prednjačil pedagoški krožek v Mariboru, ki je seznanjal učiteljsvo in starše z modernimi pedagoškimi idejami in budil misel za sodobne vzgojne probleme. Pogledil je pedagoško življenje v pravcu modernih vzgojnih načel in s tem utrdil tla, na katera je pričelo zidati slovensko učiteljsvo. A učiteljsvo samo, ki je doživelo nezadostnost in anahronizem šole učilnice in iskalo povsem novih poti pri učnem postopku, je z rezultati v poučevalnih razredih dokazalo, da je nova šola res aktivna, ker upošteva svobodni razvoj otroka in osvoboditev učiteljeve individualnosti, ki se doslej v šoli učilnici ni

mogla dovolj razmahati.

V Ljubljani se zbirajo vrste pedagogov, da se udeležijo pedagoškega tečaja o moderni osnovni šoli, ki ga je na pobudo ministrstva prosvete organiziralo poverljivo UJU v Ljubljani. Predavali bodo trije nemški profesorji pedagogi, znani praktiki narodnih šol, ki bodo pokazali pravo delo narodne šole. Jutri, v ponedeljek, bo ministerjalni svetnik iz Berlina, g. Hila razpravljal o osnovni šoli vobče, moderni pedagogiki in delovni osnovni šoli. V torek bo predaval šolski svetnik gosp. Schmidt o spoznavanju domovine in kulture v osnovni šoli, v sredo pa rektor iz Essena g. Binger o ideji dela v narodni šoli.

Ta prireditve je bila že dolgo potrebna in je v eminentnem interesu celotnega naroda in njegove vzgoje. Ker je vzgoja temelj vsega razvoja naroda in edino ona zmožna razrežati ustvarjalno energije, bo pozdravila to prireditve vsa javnost in odgovorni činstvi, ki razumevajo delo naših pedagogov pri čim smotnejšem vzgajanju mladine.

Prijetno dolžnost je tudi nam, da pozdravimo pionirje naše ljudske prosvete v našem kulturnem žarišču v Ljubljani, želeč, da bi jim tečaj kar največ koristil. Za tečaj je prijavljenih preko 300 učiteljev in učiteljic, število pa bi se gotovo potrojilo, če ne bi bila večna zadržana s funkcijami pri ljudskem študiju. Predavanja se bodo vršila v veliki untonski dvorani dopoldne s pričetkom ob 9. in popoldne in je pristop svoboden vsakomur, ki ga zanimajo vevležana razmotrivanja o modernem narodnem šolstvu.

Praznik mladine

Ljubljana, 29. marca.

Mladina je danes imela svoj največji in najlepši pomladni praznik. Cvetna nedelja... Trumuma so otročki dopoldne rojali v ljubljanske farne cerkve in se po opaviu in blagoslovitvi se dolgo po stivali s svojimi pestrimi butarami po ulicah.

Vreme pa ni bilo kaj všečno. Marec pač za slovo še preganja debele oblake preko nbea, a sneg po planinah in tudi še na najbližjih okoliških hribih hladno dha čez vso pokrajino. Barometer sicer napoveduje pobiljšanje in leze proti 770, živo srebro pa se drži komaj par stopinj nad ničlo. V popoldanskih urah je sicer hval precej solnca, toda hladni veter je sprehajalce vztrajno preganjal in zakurjene sobe.

Nedeljski pomladni izletniki počasi prihajajo v ofenzivo in so začeli že vrečej vztrajno naskakovati Šmarno goro in osta le bližnje velikane. Nezdolg menda nikjer ni bilo prehudih. Še ni pravi čas za to, čeravno je pomlad v deželi, odnosno v koledarju in v srcih...

Tudi ljubljanska kronika nima povoda, da bi se glede cvetne nedelje kakorkoli razburjala. Reševalna postaja je imela pošte, a tudi na policiji so nam povedali, da ni zaenkrat nič novega niti na zapadu niti na jugu...

Objave

Promocija. V soboto, dne 28. t. m. je promoviral na zagrebški univerzi g. Milan Kessler iz Ljubljane za doktorja vsega znanstva. Čestitamo!

Mario Šimenc, priljubljeni naš tenorist, se je vrnil z enomesnečnega študijskega potovanja ter bo nastopil v naši operi v sredo, 1. aprila, v eni svojih najboljših vlog: kot Cavaradossi v »Tosca«. Naslovno vlogo bo pela ga. Thierryjeva Scarpa bo g. Primožič, dirigent g. Neifaa. To bo zadnja predstava pred prazniki. — Na velikonočno nedeljo zvečer bo premijera Rimski - Korzakova opera »Sneurgara« z go. Zl. Gungjenac - Gavellovo v naslovni vlogi.

Pianist Ivan Neč si je deloma zaradi svoje izvršne igre, deloma zaradi skrbno izbranih spredov pridobil svojo stalno koncertno publiko, ki z velikim veseljem poseča njegove koncerte. Letošnji njegov koncert bo v sredo, 1. aprila ob 20. v Filharmonični dvorani z izvršnim, deloma popolnoma novim programom, na kar še posebno opozarjamo vse njegove prijatelje in čestitke. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Gospa Sava Šerban — Severjeva, Olga v »Zenitu« (Gogol), Breda v »Rajski pidi« (Snuderl), Vasiša v »Dnu« (Gorkij), Ande v »Grobu« (Rovanal), Katjuša v »Vstajenju« (Tolstoj) nam bo pred odhodom na teatersko visoko šolo v Berlinu odigrala še Ol - Ol v »Mladoletju« Leonida Andrejeva 1. aprila v dramskem gledališču.

Šiška, Sokolsko društvo in Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški vabita svoje članstvo na pogrebu ustanovnika in odbornika br. Petra Stepiča dne 31. t. m. ob 15. Zbirališče članstva v kroju ali z znakom pred Čitalnico ob 14.30.

Načelnstvo Gostilničarske zadruge vabi vse članstvo k pogrebu blagopokojnega tovariša g. Petra Stepiča.

Popravek. Naprošeni smo ugotoviti: V naznanih g. Petra Stepiča je bilo po pomoti navedeno da je bil pokojnik častni meščan ljubljanski. Popravljamo, da je bilo g. Petru Stepiču leta 1918. podeljeno meščanstvo.

Izšla se je v soboto zvečer med 21. in 22. uro od ljubljanskega glavnega koldora proti Šiški ženska ročna torbica z nekaj denarja in raznimi dokumenti. Pošten najditelj naj to proti primerni nagradi odda na policijski direkciji.

Za Veliko noč

izredno poceni obleke, površniki, perilo, nogavice, kravate pri tvrdki

DRAGO SCHWAB, Ljubljana

Kamnik za tujski promet

Kamnik, 29. marca.

Danes se je vršila v Čitalnici anketa, ki jo je sklicalo tukajšnje Tujsko-prometno društvo. Otvoril jo je predsednik društva vladni svetnik g. dr. Josip Ogrin, ki je pozdravil zastopnike Zveze za tujski promet dvornega svetnika dr. Marna in ravnatelja Pinterja, ravnatelja tujskega prometnega odseka banske uprave g. Velikonjo, mestnega župana g. Kratnarja, zastopnike smodnišnice kapetana g. Čizmečka in druge.

G. dr. Marn je pozdravil anketo v imenu banske uprave in župan g. Kratnar v imenu občine.

Za tem je ravnatelj g. Pinter predaval o pomenu in organizaciji tujskega prometa. Orisal je zgodovino tujskega prometa sploh in nam v zanimivih številkah statistično predočil tujski promet v Nemčiji, Avstriji, Italiji in Jugoslaviji v letih 1924. do 1929.

O splošnih in krajevnih pogojih za povzdigo tujskega prometa v Kamniku je govoril g. dr. Ogrin. Opisal je prizadevanje društva za olepšavo kraja in prešel na elektrifikacijo našega kota. Kot posebno prednost je omenil novo kopalnico ob Nevljici, gradila se bodo tudi teniška igrišča in se bo v vsem skrbelo, da se bodo tuji dobro počutili med nami. V letu 1930. je bilo v Kamniku 400 tujevcv, v okolici pa 59, letos je pa pričakovati večjega obiska. Mnogo se obeta tudi od nove avtomobilske ceste, ki bo vodila v Kamniško Bistrico. G. Cerer Anton je izbral predavalno snov o stanju in razvoju prometnih sredstev. V okviru imamo 200 km občnih cest in 39 km državnih cest. Predočil nam je stanje cest in poplave, ki so predvidene. Prešel je na razmere v Kamniku in ožigosal razne nedostatke, ki se bodo skušali odpraviti. Tajnik društva g. Skalar je poročal o poslovanju in ožigosal skrajno malomarno postopanje strank pri prijavah in odjavah tujevcv. Z vsemi dopustnimi sredstvi se mora ta nedostatek odpraviti.

Po predavanjih je g. Ogrin otvoril debato o referatu, ki je bila prav živahna in je obenem s predavanji pokazala smernice, akko se je treba ravnati, da bo tujski promet v Kamniku dosegel stopnjo, ki mu gre po danih pogojih.

Nemška ekspanzivnost

Avstrijsko-nemška carinska unija posledica popustljivosti zavezniških držav — Oboroževanje Nemčije in Avstrije — Stališče Jugoslavije

Beograd, 29. marca. »Pravda« je objavila pod naslovom »Berlin—Dunaj—Evropa« članek o avstrijsko-nemški carinski uniji, ki je zbudil v vseh diplomatskih krogih veliko pozornost.

Članek naglašava v uvodu, da je vest o carinski zvezi med Avstrijo in Nemčijo izvala v vseh evropskih krogih, ki čuvajo nad mirovnimi pogodbami, veliko vznemirjenje. Akcija Avstrije in Nemčije je presenetila zlasti vse one, ki so želeli, da bi postal Dunaj sedež Društva narodov in tako prevzel vlogo Zeneve. Kljub vsemu temu carinska unija pod vodstvom Nemčije ni prišla namodoma. Svetovna javnost ne more negirati dejstva, ki ga je Evropa tolerirala že več let. L. 1928 je bilo z dekretom, ki ga ni hotel nihče videti, izvršeno izenačenje vojaškega poveljevanja po nemškem vzorcu. Že več let uvaja Avstrija na svojem ozemlju nemške zakone in tako ob blagoslovu Evrope ustvarja kulturno priključitev Avstrije k Nemčiji, ki je danes že izvršeno dejstvo. Prav tako Avstrija že več let izvaja in ustvarja skupne načrte z Nemčijo o elektrifikaciji ter o izgraditvi telefonskega omrežja in prometnih zvez. Na ta način se je že več let solidno in sistematično pripravljala

priljučitev Avstrije k Nemčiji ob naklonjenosti Evrope

Sričo tega in glede na dejstvo, da je v Avstriji in Nemčiji dopustno dvojno državljanstvo, avstrijsko in nemško, je teoretično prav lahko mogoče, da bo za avstrijskega predsednika pri bodočih volitvah kandidiral nemški državni predsednik Hindenburg. Evropa proti temu ne bo mogla ničesar storiti, ker je že več let omogočala stvarno izvajanje avstrijsko-nemškega izenačevanja.

Pa tudi v zunanji politiki hodita Avstrija in Nemčija po isti poti. Nemčija se v zadnji dobi zelo približuje južni Tirolski in ne bo več dolgo, ko bo Italija prisiljena voditi politiko, ki jo bosta »prijatelj-sko« nasvetovala Dunaj in Berlin. Italija je že davno pozabila na položaj, ki je nastal po končani svetovni vojni in ki je omogočil, da je Italija postala evropska velisila. Danes se Nemčija ponovno pojavlja na evropskem torišču kot silna država in

Italiji grozi resna nevarnost

da bo Nemčija prevzela njeno vlogo veslele. Če boče Italija ohraniti svojo sedanjico pozicijo, ji ne preostaje ničesar drugega, kakor da se vda in priključi Nemčiji ter podredi njenemu vodstvu ali pa postane strikten čuvar miru in mirovnih pogodb. »Wiener Neueste Nachrichten«, dunajski organ Berlina, so že lansko jesen najavile za pomlad veliko izenačenje. To izenačenje je sedaj tu.

Pisec članka se bavi nadalje s položajem nemških sosedov in poudarja, da je bila doseglj samo

Poljska v težavnem položaju

zaradi nemške agresivnosti. Sedaj deli njeno usodo tudi Češkoslovaška. Če se avstrijsko-nemška carinska unija izvede, ne bo trajalo dolgo, ko bo postavljena Češkoslovaška zahteva po popolni avtonomiji in celo po avtonomnem parlamentu nemške narodne manjšine na Češkoslovaškem.

Najzanimivejši je članek v onem delu, v katerem se bavi s položajem Jugoslavije glede na te dogodke. Pisec predvsem ugotavlja, da v takem položaju za Jugoslavijo avstrijsko-nemška carinska unija ne predstavlja nobene nevarnosti. Po prslavi v Kočevju in vzajemnih razstavah v Nemčiji in Avstriji se

Delo za jugoslovensko-nemško zbliznanje intenzivno nadaljuje Statistika izvoza in uvoza dokazuje, da se vrši med Nemčijo, Avstrijo in Jugoslavijo živahna izmenjava blaga, kar ustvarja močne in prijateljske vezi. Nevarnosti »Dranga nach Osten« danes ni več. Dunaj je svobodna mednarodna reka in Nemčija ima svobodno pot za oddajo svojih proizvodov na jugovzhodu. Nemčija je in mora vodeti, da je Jugoslavija odločena tranzitna cona za njeno blago. Nemčija tudi ve, da Jugoslavija ne smatra Jadranskega morja za »mare nostrum«, marveč kot skupno morje vseh držav Srednje Evrope, za svoji in njihov izhod na Sredozemsko morje. Toda Dunaj in Berlin se morata obenem zavedati, da Jugoslavija nima samo obveznosti do sebe same, marveč tudi do Evrope in mirovnih pogodb in da Evropa nikdar ne bo

podrejena berlinski »Pancropro«. Članek govori nato o razmrah v Nemčiji, o nemških zahtevah po moratoriju ter splošni gospodarski politiki Nemčije, ki stremi za prikrivanjem pravega stanja in je dovedla do absurda, da Nemčija »na bojkotira svoje lastne pridelke v mozemstvu. Vse to ima samo

Namen, da se more Nemčijo skrivaj dobro oboroževati

Nemčija in Avstrija sta danes zelo dobro oboroženi. Avstrijski vojni minister Vaugoin je v dunajskem parlamentu nedavno priznal, da je avstrijska vojska povečala svoje izdatke za 37 odstotkov. Avstrijska armada se vsestransko modernizira in intenzivno motorizira. Vojni arzenali morejo v ogromnih količinah izdelovati eksplozivne snovi in vojne tovarne se vsestransko modernizirajo in pripravljajo za primer vojne. To dela ona Avstrija, ki je bila še včeraj komaj sposobna za življenje. Lanski manevri nemške vojske so pokazali, da je

namenska armada na višini.

Nemška industrija ima po načrtu generala v. Seeckta v svoji organizaciji posebni vojni potencial, ki se ne da kontrolirati, ki pa omogoča maksimalno izkoriščanje vseh narodnih sil. Nemški oficirji se vežbajo v sovjetski armadi in vsako leto pošilja Nemčija posebne vojaške misije na manevre rdeče armade. Nemška vojska povisuje z vsakim letom svoje materialne izdatke. Pred vojno so imela izdatki za nemško armado, ki je takrat štela 500.000 mož, 750 milijonov mark, sedaj znašajo izdatki za 100.000 mož trikrat več. Nemški generalni štab je imel l. 1928 ob cirjev 928, sedaj pa jih ima 619. Pred vojno je znašal proračun za enega vojaka 1200 mark, sedaj pa 2880. Vsak nemški polk ima 90 mitraljez, kar je štivilo, ki je zadostovalo prej za dva armadna zbora. »Münchner Neueste Nachrichten« so nedavno poročale, da ima Nemčija 3 milijone vojaško obloženih in izvežbanih ljudi. Pred vojno je imela Nemčija dovolj vojašnic za vseh 500.000 vojakov, sedaj pa se vojaške oblasti pritožujejo, da nimajo dovolj prostora za nastanitev Reichswehra. V Monakovem zidajo ogromno kasarno, ki bo stala 10 milijonov mark. Prav tako načelo grade tudi ob vsej poljski meji vojašnice in druge vojaške objekte.

Vse to, kar smo navedli, zaključuje članek, zbuja skrb v zapadni evropski javnosti, a ta nervoznost se ne naravnih psiholoških zakonih širi na vse strani.

Sporazumen nastop Male antante

Pariz, 29. marca. s. Po vesteh tukskašnih listov se bo vršil za naj napovedani sestanek vnanjih ministrov Male antante že prve dni aprila, da bi mogli zavzeti sporazumno stališče glede nemško-avstrijske carinske pogodbe.

Pariz, 29. marca. a. Več listov je prineslo na vidnih mestih poročila o dozevnih tajnih vojaških klavzulah nemško-avstrijske carinske pogodbe. »Paris Nouvelle« zatrjuje, da so te klavzule naperjene proti Mali antanti in Poljski. »Paris Midie« objavlja iz Kovna vest, da vsebuje izčrpano pojasnila glede dozevnih nemških namenov s poljskim kordorjem.

„Zeppelin“ nad Budimpešto

Budimpešta, 29. marca. p. Davi je pripel semkaj na poletu v Egipt »Graf Zeppelin«. Ob 8.30 se je spustil v bližini dunavske luke. Pristanek je bil zelo težaven, ker je pihal močan veter.

Budimpešta, 29. marca. AA. »Graf Zeppelin« je poletel iz Budimpešte v Friedrichshafen danes ob 17.

„Jugoslovenski glasnik“ prenehla izhajati

Beograd, 29. marca. p. »Jugoslovenski glasnik« je z današnjim dnevom zaradi tehničnih razlogov prenehla izhajati.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, bolelosti žlez, izpuščaji na koži, tvorih uravnava »Franc Jožefova« voda. Izborna toli važna delovanje črevesa. Odlični može zdravilstvo so se prepricali, da celo najnežnejši otroci dobro prenosa »Franc Jožefova« vodo. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Skrb za mladino

Lepo uspel občni zbor človekoljubnega društva — Pregled dela in novi načrti

Ljubljana, 29. marca.

Na Taboru se je v soboto zvečer vršil zelo lep uspel občni zbor društva »Skrb za mladino«. Zborovanje je otvoril ob 20.30 predsednik g. Miroslav Urbas, ki je v uvodu pozdravil številno članstvo ter kratko orisal delovanje društva v pretekli poslovni dobi. N to je dal besedo g. Tonetu Gorjancu, ki vodi tajniške posle šele nekaj mesecev. Njegovo poročilo je predvsem poud rilo, da je imelo društvo v teku leta več izrednih občnih zborov, na katerih so se vsestransko obravnavala mnoga vprašanja, tičočna se delovanja te plemenite zamiselnje organizacije.

Delo društva v preteklem letu je bilo vsekakor zelo plodono. Prirejale so se najrazličnejše zbirke in so se izkoristile vse možnosti, da se proži ubožni deci čim največ podpore. Na letovanje je bilo poslanih 20 otrok, ki so bili nujno potrebni okrepčila v svobodni naravi. Izvršenih pa je bilo od strani odbornikov tudi mnogo obiskov v revnih družinah in se je pribavila ubožni deci potrebna obleka. Pri božičnici je bilo obdarovanih nad 100 otrok deloma z obleko, deloma s čevlji in drugimi nujnimi potrebščinami.

Pri luskem štetu posetnikov grobov ob Vseh svetih je akcija nekoliko nazadovala, ker je društvo pristalo na delitev čistega iznosa z Udruženjem vojnih invalidov. Izdatna pomoč za društvo je bilo volilo g.

Pichovskega, ki je zavustil v namene društva okrog 30.000 Din.

Društvo se je udeležilo po svojih zastopnikih raznih anket, na katerih se je razpravljalo o perečih vprašanih moralne in gnotne podpore ubožni deci. Stavilo je tudi razne predloge in nsvete, ki so bili upoštevani.

Lep napredek beleži društvo v tem, da si je nabavilo v Bohinju krasno parcelo ob jezeru, kjer namerava zidati v doglednem času okrevališče za bolehno deco. Enako parcelo poseduje društvo tudi na otoku Krku poleg Aleksandrovega. Tudi tam se namerava zidati dom za počitniške kolonije. Načrti so že izgotovljeni, a je potrebnih blizu pol milijona dinarjev. S tako vsoto pa društvo še ne razpolaga in je izvršitev načrta zaenkrat odložena.

Ob koncu svojega poročila je omenil tajnik, da je podaril kr. banska uprava društvu 10.000 Din podpore, mestno načelnstvo pa 1000 Din, za kar jima velja topla zahvala.

Po poročilu blagajnika in podelitvi razrešnice je bil zopet izvoljen stari odbor, vpklicanih pa bo še nekaj novih odbornikov. Delovanje društva se ho v tekpočem poslovnem letu razširilo tudi na ljubljansko okolico. Njegova stremiljenja so nad vse človekoljubna, zato tudi ob tej priložnosti apeliramo na našo javnost, da društvu naklanja simpatije in pomoč.

Lepo zborovanje mariborske JČL

Obisk konzula inž. Sevcika — Krasna bilanca dela v preteklem letu — Prijateljske zveze s Poljaki

Maribor, 29. marca.

Sinoči se je vršil v restavri ciji Narodnega doma lepo obiskan občni zbor mariborske JČL, katerega se je udeležil tudi konzul g. inž. Sevcik iz Ljubljane z go. sodrugo. Občni zbor je otvoril predsednik lige profesor g. Ljudevit Pivko, ki je pozdravil g. konzula, sreskega načelnika g. dr. Ip vca, magistratnega svetnika g. Rodoška, predsednika Novinarskega kluba g. Kasperja, predsednika Učiteljskega društva g. Lukmana in podpredsednika Češkega kluba svetnika g. Knopa. V imenu oblastev je pozdravil zbor in zlasti g. Konzula CSR sreski načelnik dr. Ipavic, ki je nazdravil predsedniku Masaryku in kralju Aleksandru. V imenu župana g. dr. Juvana, ki je bil zadržan, je sporočil pozdrave mestne občine magistratni svetnik g. Rodošek, a za Češki klub svetnik g. Knop. Iskreno pozdravljen je nato spregovoril konzul g. inž. Sevcik in obljubil svo podporo mariborski ligi s strani češkoslovske vlade.

O delovanju lige in o gibanju vseh lig v Jugoslaviji in na Češkoslovaškem je obširno poročal g. dr. Reisman. Mariborska liga je mor la lani izvršiti ogromno delo za reprezentacijo Maribora. Bilo je potrebno, da je raztegnila delovanje tudi na etike s poljsko republiko. Višek uspehov je dosegla, ko je organizirala narvnost trisumfalen sprejem sedmih vlakov češkoslovskega šolstva in ruskih in lužško-srbskih školov v času vsesokolskega zleta v Beogradu.

O stanju čeških tečajev, ki jih je letos šest v Mariboru pod okriljem lige, je poročal češki učitelj g. Drly, a o blagajni profesor g. Spendal.

Profesor dr. Pivko, ki je vodil ligo kot predsednik od l. 1924 naprej, je izjavil, da je v sporazumu z odborom z radi svoje ojaljenosti iz centra mesta in zaradi preobloženosti s funkcijami v drugih društvih prisiljen predlagati izpremembo v predstvestvu lige, katero naj bi prevzel g. dr. Avguštin Reisman.

Bivši minister g. dr. Kuvovec je poudiril zasluge dr. Pivka. Njegova izvajanja je podprl še prof. Sevnik, nakar je bil izvoljen nov odbor s predsednikom dr. Reismanom.

Napoved je profesor g. dr. Crnek sprožil razpravo o ustanovitvi Jugoslovensko-poljskega kola v Mariboru katerega so člani »ge iskreno pozdravili. V kratkem bo jio soeili Maribor odliši. Po laki ki pripravljajo kom. r. s jugoslovensko-poljskih lig v Varšavi.

Občni zbor mariborskega trgovskega gremija

V soboto zvečer se je vršil ob veliki udeležbi v dvorani hotela »Orel« občni zbor mariborskega Trgovskega gremija. Vodil ga je zaradi odsotnosti posle vodečega podpredsednika g. Berdajsa vletrogovec gosp. Ivan Šoštarčič. Bansko upravo je zastopal obrtno-zadružni inspektor g. Ignac Založnik. V teku živahne razprave o poročilih posameznih funkcionarjev je bil sprejet predlog, da se občni zbor zaključi in skliče izredni občni zbor, čim bo izvršila svoje delo posebna na občnem zboru izvoljena komisija. Dasi občni zbor ni mogel dovršiti svojega dela, se je pokazalo vsestransko izredno zanimanje za vse pereče probleme trgovstva in za interno poslovanje gremija.

Zborovanje mariborskih ribičev

Včeraj je imelo mariborsko ribarsko društvo svoj letni občni zbor, ki je prožil lep dokaz vsestranskega delovanja za povzdigo ribogojstva v bivši mariborski oblasti. Zborovanje je poteklo v najlepši harmoniji. Obširnejše poročilo objavimo jutri.

Poštno prenestitve

Beograd, 29. marca.

Premeščeni so bili med drugimi naslednji poštni uradniki: v Gornjo Radgono za upravnika Pavle Krulje z Zidanega mosta; v Ljubljano I. Emilija Gasparin z Viča in Ante Kalokira iz Ljubljane II; v Ribnico na Dolenskem Marija Globočnik iz Ljubljane I; v Trbovlje Terezija Papkov iz Podčetrčka; v dravsko direkcijo pošte in brzojava v Ljubljani Franc Lapan, uradnik vardsarske direkcije pošte in brzojava v Skoplju; na Bled II. Ludmila Poljak iz Ljubljane I; v Velike Lašče Josipina Gložar iz Maribora; na Vič Maca Kocijančič iz Ljubljane; v Zagreb II Ahacij Vončina iz Ljubljane I; na Jesenice na Gorenjskem Anton Koren iz Valjeva; v Kranjsko goro Hilda Čok z Jesenic na Gorenjskem; v Kranj Mara Dulac iz Novega mesta; v Ljubljano I. Marija Kunst iz Maribora I, Justina Marušič iz Kranja; Kristijan Jeglič iz Maribora II in L. Prah iz Škofje Loke; v Ljubljano III. Ladislava Mikuš iz Ljubljane I; v Maribor I Milan Perše iz Gornje Radgone; v Maribor II Josip Rupnik iz Ljubljane I; v Mursko Soboto Avonština Iuh iz Ljubljane; v Novo mesto Marija Kos iz Kranjske gore; v Rimske Toplice Marija Perič iz Ljubljane I; v Škofjo Loko Ivan Petercel z Bleda.

V najgloblji žalosti javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da nas je naš srčno dobri, nadvse ljubljani oče, tast, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Josip Achleitner,

pekovski mojster in hišni posestnik

dne 28. marca po dolgem, težkem in potrpežljivem prenašanju trpljenja, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 76. letu starosti, za vedno zapustil.

Truplo dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 30. marca ob 5. popoldne v hiši žalosti blagoslovljeno in nato položeno v rodbinsko grobnico na mestnem pokopališču k večnemu počitku.

Sveta maša zadušnica se bo brala v torek, 31. marca ob pol 7. zjutraj v mestni župni cerkvi v Celju.

Celje, Deutsch-Frlstritz, Beograd, Stuttgart, Klagenfurt, dne 28. marca 1931.

Žalujoči ostali

O NARODNOSTNIH PROBLEMIH EVROPE

Nastop dr. Josipa Wilfana v Slavističnem klubu

Učinkovito predavanje voditelja evropskih manjšin o narodnostnih sporih in težkočah

Ljubljana, 29. marca. Današnje sedmo predavanje Slavističnega kluba v Filharmonični dvorani (Kino Matica) je po obisku pomenilo rekord. Dvorana je bila popolnoma zasedena. Brez dvoma je ta pozornost ljubljanskega občinstva veljala pred vsem osebni predavatelj, g. dr. Josipa Wilfana, bivšega poslanca rimskega parlamenta in večkratnega predsednika mednarodnih manjšinskih kongresov. Vabljen pa je bil tudi predmet predavanja: o raznolikosti narodnostnega problema v Evropi. — Ko se je g. dr. Wilfan pojavil na podiju, ga je občinstvo pozdravilo z navdušenimi aplavzom. Po kratki pozdravni besedi načelnika Slavističnega kluba g. Petra je ob napeti pozornosti občinstva g. dr. Wilfan razvijal svoje misli o predmetu, ki je gotovo eden najkopičljivejših v mednarodni politiki.

Uvodoma je poudaril, da je njegovo predavanje zgolj informativno in že v tej omejitvi neznanstveno; boče dati samo nekoliko gradiva v kolektivno razmišljanje o problemu, ki je ne samo aktualen in pomemben, marveč do neke mere celo usoden. Predavatelj ni mara poslušalceve notranjosti vzburti, marveč narobe: napeljati jo k stvarnemu presojanju in premišljanju. Pojem raznolikost ali raznovrstnost svari pred posploševanjem, generaliziranjem narodnostnega pojmovanja, obenem pa nas sili, da iščemo to, kar ima narodnostno vprašanje vzlic vsej raznolikosti skupnega. Predavateljeva nadaljnja izvajanja so se gibala pred vsem okoli dejstva, da se sam pojem »narodnost«, »narod« izpreminja v času in prostoru in da narodnosti ni mogoče promatrati izven okvira druge sile, ki oblikuje socialno življenje: država in v. So narodnosti, ki tvorijo države in so zopet države, ki tvorijo narodnosti. Država že avtomatično vodi do nekega zedinjevanja in izenačevanja prebivalstva, ker to ustreza nje funkciji; mimo tega avtomatičnega procesa pa se vrši tudi premišljeno zedinjevanje, ker se vsaka država zaveda, da je močnejša, če jo tvori en sam narod. Z druge strani pa tudi narodi stremé po tem, da bi si ustvarili neko socialno ogrodje in izoblikovali države po lastni podobi. Tako se n. pr. švicarski Francozi, Alemanci in Italijani priznavajo k helvetski naciji, kar je posledica večstoletnega skupnega državnega žitja teh za naše pojme vendarle različnih narodov.

Odnos med državo in narodnostjo je predavatelj primerjal z električno indukcijo. Vsaka teh sil je struja za se in nje tok se lahko v medsebojnem odnosu usmeri ali paralelno ali nasprotno, ali pa se — kakor v narodni državi — obe struji dokaj zlijeta druga v drugo. Za razvoj naroda in za stanje narodnostnega vprašanja je država ogromnega pomena, ker je konkretnost, bolj organska nego narod. Že etimologija naših pojmov »narod«, »država« pričuje o tem. Narod se narodí, to je življenje in smrt, večno izpreminjanje, večni tok rodov. Država drží, ona je sila, ki veže in utrjuje, v nji je vtelesena volja množice po izoblikovanju, po udeleževanju moči. S pravilno indukcijo se lahko dve električni struji ojačita, in če se zlijeta dve reki, nastane silnejši tok. Tudi narod in država se v narodni državi samo izpopolnjujeta v svojih funkcijah.

Prehajajoč k sodobnemu stanju vplivanja narodnosti na narodnost in narodnosti na državo ter obratno, je predavatelj poudaril, da se je politična karta Evrope s svetovno vojno v splošnem prilagodila narodnostnim mejam. Na osnovi nacionalnega načela so se obnovile nekatere stare in ustvarile nekatere nove narodne države. Sedanje stanje v Evropi bolj kot pred vojno ustreza narodnemu načelu in tudi razmerje med narodnostmi samimi se je dokaj popravilo.

Govoreč o sožitju raznih narodnosti v državi, je predavatelj opozoril na dve osnovni normi: paritetno in minoritetno. Prva sloni na načelu enakosti, druga pa na načelu neenakosti. Prva je težje izvedljiva in bolj redka, saj vsaka narodnost iz človeško umljivih razlogov stremi po tem, da uveljavi pred vsem seboj, da dobi več politične oblasti, in celo ustave ne morejo tega hotenja zaustaviti. Kot zgovoren primer take paritete je predavatelj omenil Švico in Finsko; v slednji bivajo Švedi v manjšini. Finci pa v večini, vendar vlada med njimi ne minoritetno, marveč paritetno razmerje. Predavatelj pa vé iz lastnih izkušenj na manjšinskih kongresih, da se Švedi iz Finske čedalje bolj pritožujejo o rastoči sili in oblastnosti Fincev; nemara se bo v bodočnosti tudi tu samo po sebi uvedlo minoritetno razmerje. Le-to se skuša utrditi na osnovi raznih pogodb o zaščiti manjšin. Te pa so v vednem izpreminjanju; niti nazori o manjšinski zaščiti se še niso ustalili, da, celo definicija pojma »manjšina« je prav tako raznolika, kakor definicija pojma »narod«.

V splošnem — je dejal predavatelj — pa je narodnostni problem danes vsaj lokaliziran. Omejen je na neko

pasove (zone). Upati smemo, da ni več mogoča vojna, ki bi nastala le na osnovi narodnostnega načela, in to poudarja predavatelj kljub vsem revizionističnim stremiljenjem v sodobni Evropi.

V nadaljnjem je predavatelj opozoril, da se proces nastajanja in izginevanja narodnosti še vedno vrši; že te različne faze otežujejo pregled, še bolj pa ga zasenčijo države, v katerih vsaj opazovalcu iz daljave kar izginja-jo dejansko še obstoječe narodnosti. Za primer je dovolj navesti Angleže, ki so za nas enoten narod, kar pa ni res; Kelti v Walesu so še vedno samostojen narod s posebnim jezikom v družinskem življenju in v šolah vse do univerze in na nji sami. Raznolikost narodnostnega problema sloni tudi na tem, da za narodnost, narod ne veljajo vedno in povsod isti znaki; kar jo tu označuje, jo ondi večkrat ne označuje. To velja na pr. za jezik, vero in druge znake, ki so ponekod sila važni za razločevanje narodnosti, drugod pa so povsem postranskega značaja in pomena. Soodločujoče tudi razne kulturne stopnje in razne, včasih nedoločne stopnje moči in atraktivnosti. Tako se nemški kmetje v Litvi asimilirajo z Litvanci, dasi so Nemci močnejši narod in bi morali torej bolj pritezati oziroma držati; Nemci v Romuniji pa ne prehajajo v Romune, kakor bi kdo mislil, marveč jih priteza vase sosedna madžarska manjšina. Kot nadaljnji zanimivi primer je predavatelj označil Dance in Nemce v obejnini pokrajini; ki prebivalci z obeh strani državne meje, ki govore doma nemško in se smatrajo za Dance in taki, ki govore dansko in se štejejo k nemški narodnosti. Razmerje narodnosti do narodnosti zavisi v dobrušni meri tudi od oblike režima, ki vlada v skupni državi; primerjaj odnos med Nemci in Čehi na Češkoslovaškem.

Predavatelj se je definiciji narodnosti duhovito izognil tako-le: Povej mi, kako definiráš narodnost in jaz ti povem, kakšne narodnosti si! Opozoril je tudi na razliko, ki obstoji že med pojmovoma »narodnost« in »narod«. Treba je samo poznati odnose med Bavarci in Prusi; o tem je predavatelj po-

vedal nekatere značilne reči iz lastnih izkušenj.

Naposled se je ustavil pri dveh tendencah, ki sta enako važni za narodnostni problem. Ena tendenca stremi po izenačenju plemenskih, kulturnih, jezikovnih in drugih razlik, druga pa po njih diferenciaciji. Odpor proti prvi je ojačevanje razlik, odpor proti drugi njih stalno in smotno odpravljanje. Predavatelj ni hotel vrednotiti nobene teh tendenc, poudarjal je samo, da vsaka situacija, vsak problem, postavljen v čas in prostor, zahteva samostojno opredelitev nasproti tej ali oni tendenci in od tega zavisi konkretno reševanje danega narodnostnega problema.

H koncu je predavatelj poudaril, da so njegova izvajanja imela namen, svariti pred prepovršnim in presplošnim presojanjem narodnostnih problemov in razširiti našo perspektivo v ta zamotani svet. Najprej vidi vsak svoj lastni narod in misli, da bo sosedni narod enako občutil in doživljal njegov narodnostni problem. To je težka zmotna. Treba se je z razumevanjem za tuje mišljenje in čustvovanje povzpeti k vidiku, ki ne bo zasenčen od nestvarnih predsodkov. Preko vse dejanske raznolikosti narodnostnih problemov je treba iskati na njih dnu neko vsem skupno črto, nekaj, kar gradi mostove preko vseh razlik. Naposled — tudi tuje ne smejo promatrati naših narodnostnih zadev le z lastnega vidika.

Z upanjem, da bo nekoč, ko se bodo narodi povzpeli na višjo perspektivo narodnostnih problemov, omočje njih, tozadevna nasprotja enako reševati, je predavatelj zaključil svoja lepa, tehtna izvajanja s citatom iz sloveče Prešernove »Zdravljice«:

*Zive naj vsi narodi,
ki hrepené dočakat' dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnán:
da rojak
prost bo vsak —
ne vrag, le sosed bo meják!*

Občinstvo je instinktivno razumelo veličino tega zaključka in je predavatelja tem topleje nagradilo s burnim in dolgotrajnim aplavzom. B.

Tragična smrt družinskega očeta

Finančni organ ustrelil tihotapca na begu — Obupana vdova s petimi otroci

Dol. Lendava, 29. marca.

Zopet moramo beležiti prav tragičen slučaj usode tihotapca. Iz tega slučaja vidimo, da slični primeri niso izpametovali ljudi, ki ne morejo opustiti nesrečnega tihotapstva.

V četrtek popoldne je neki neznanec v Dolini pri Dolnji Lendavi ponudil k Kržišču iz Lendave v nakup kresilne kamenčke za vžigalnike, kar pa je ta odločno odklonil in opozoril neznanca na kaznivost razpečevanja iz Avstrije vtihotapljenih kamenčkov. Kmalu potem, ko sta se razšla, je g. Kržišč srečal organa finančnega oddelka v Pini in ga opozoril na dogodek, ki se je zgodil s tihotapcem pred nekaj trenutki. Finančni stražnik Milenkovič je takoj zasedel kolo in kmalu dohitel opisanega tihotapca, ki ga je takoj ustavil in ga pozval naj mu sledi v pisarno v Pini. Pozvanj mu je ponudil odkupnino v znesku 15 Din, ki jo je stražnik vzel, a ga kljub temu gnal na stražnico. Med potoma je hotel uiti, zato je stražnik pozval slučajno mimo idočega orožnika iz Doline naj mu ga pomaga spraviti do pisarne.

Zasliševanje

se je takoj pričelo. Tihotapec je izpovedal, da se piše Kozlar Andrej in da je iz Velike Polane. Navajal je vse napačne podatke in prišel v protislovja. Postajal je vedno bolj in bolj razburjen in je ponovno skušal zbežati. Pri njem so našli 60 komadov kresilnih kamenčkov. Zaradi ugotovitve identitete in ker je bil močno sumljiv, je vodja finančnega oddelka odredil, da se mož odda žandarmerijski stanici v Dolini.

Finančni stražnik Aranjš je bil dolečen, da ga odvede. Ker je bil mož nasilen, so ga vklekli. Kakor hitro sta prišla iz vasi, je Kozlar poizkušal zbežati, vendar ga je stražnik ujel ter ga opozoril, da ima orožje, ki ga bo uporabil, ako ne bo miren. Kozlar se za opozoritev očitno ni zmenil in je ponovno zbežal. Tekel je tako hitro, da je spremljevalec hipoma zaostal za trideset korakov. Aranjš ga je trikrat prejel naj obstoji, vendar je tekel naprej. Stražnik je nato ustrelil v zemljo, kar pa je tudi ostalo brez uspeha. Stražnik je nato pomeril beguncu med noge in ustrelil. Kozlar je takoj padel in ko je stražnik prišel do njega

je bil že mrtev.

V petek je bila na lico mesta komisija, ki so jo tvorili gg. dr. Lipnjak, dr. Bruner in sodnik Cepuder. Mrtveca

so prepeljali v mrtvašnico v Pincol. Pri obdukciji se je ugotovilo, da je izstrelak razdril križne kosti, šel skozi hrbtnico in glavno odvodno žilo ter pri popku izstopil. Smrt je nastopila hipoma.

V petek je bil v Lendavi sejem in se je vest raznesla med ljudmi. Mnogi so šli gledat mrtveca in so v njem res spoznali 40letnega Kozlarja Andreja iz Trnja. Kozlar je bil zelo priden človek imel je majhno posestvo in ženo s petimi otroki. Najmanjša — dvojčka — sta se rodila lansko jesen. Revščina in pomanjkanje zaslužka sta spravila tudi nesrečnega Kozlarja na nedopustna pota tihotapstva.

V soboto se je izvršil pogreb nesrečnega, kjer je prišlo

do pretresljivih prizorov.

Že zgodaj zjutraj se je pripeljala žena z vsemi otroci in sorodniki k pogrebu. Vest o smrti moža in pogled nanj sta jo jako pretresla, da je padla v nezavest. Krčevito so plakali tudi otroci.

Lani v aprilu so ustrelili finančni stražniki v Gederovcih očeta peterih otrok, ki je bil tudi iz Trnja. Že takrat smo pričakovali, da bo tragična smrt družinskega očeta prestrašila druge in bi tihotapstvo ponehalo. Vendar ta opomin ni zalegel, treba je bilo nove nesreče. Ta pa naj bi vendar bila svareló vsakomur, da je tihotapstvo prav nevaren posel, ki je nedopusten in se običajno konča skrajno tragično.

Štepanjske Kolašice

Ljubljana, 29. marca.

Kolo jugoslovenskih sester v Štepanji vasi je imelo danes ob 15. svoj občni zbor v gostilni pri Novaku. Udeležba je bila prav lepa, prišlo so v goste tudi sestre iz Ljubljane in Most in jih je predsednica g. Benedkova, soproga šol. upravitelja, v uvodnem govoru prav topla pozdravila. V lepih izjavah jih je nato orisala delovanje društva.

Kakor vse naše organizacije, pa naj bodo njihovi smotri še tako plemeniti, se tudi štepanjsko Kolo bori vedno z gmotnimi tegobami. Vendar je prizadevanju članice uspelo zbrati primerna sredstva, da je bilo za božičnico obdarovanih 50 otrok in 7 starih ženic. Ob priliki materinskega dne pa je prejelo lepa darila 13 revnih mater.

Izbrani poročili sta podali tajnica in blagajnica, navajajoči tudi načrte za bodoče delo. Odbor z gospo Benedkovo na čelu je bil ponovno izvoljen. Koopirane pa se bile še nekatere nove odbornice. Delovanje štepanjskih kolašic, ki se trudijo, kjer le morejo, zaslužiti polno upoštevanje prebivalstva v prostranem štepanjskem okolišju.

Zločin požigalca

Velik nočni požar v litijski okolici — Maščevanje nad podjetnim trgovcem? — Škode je nad 100.000 Din

Sv. Križ pri Litli, 29. marca.

Po vseh znamenjih sodeč, je v naši okolici na delu zločinskih roka, ki neti požare. Do te domneve nas je pripravila nad vse čudna okoliščina, ker se je pojavil ogenj pri tukajšnjem trgovcu g. Robertu Vidmarju včeraj že drugič, in to v razdobju prav kratkih tednov. V zadnjem času pa je to že tretji ogenj v našem okolišju.

Včeraj se je pokazal rdeči petelin ponoči; nagibalo se je prav za prav že na jutro. Pričelo je goreti na podstrežju Vidmarjeve hiše. Hipoma je bilo vse poslopje v plamenih. Z bliskovitostjo naglo se je širil ogenj. Najbolj ogrožen je bil levi del hiše, kjer je prostor za trgovino. Plameni so uničili vso lepo Vidmarjevo zalogo, prav posebno škodo pa trpi manufakturni oddelek. Ognjeni jeziki so se že tudi zarili v desni del hiše, kjer ima g. Vidmar gostilniške prostore. Tudi tu je napravil ogenj precej škode, pogorel je poleg ostalega tudi ves gostilniški inventar.

Kljub nočni uri, ko je pogreznjena naša hribovska vas še v tihni pokoji, so bili kaj kmalu na nogah naši vrli gasilci. »Gori v Gabrovki goril!...«

Obupni klici so spravili ves naš kraj na noge. Med prvimi, ki so opazili ogenj, je bil g. Rapelj, načelnik naših gasilcev. Dal je trobiti alarm; kmalu nato je bila gasilska četa z brzgalno že pri reševalnem delu. Z velikimi napori so vrli gasilci oteli pred razdvijanim elementom, kar se je pač še dalo rešiti.

Lastnik trgovine in gostilne g. Robert Vidmar je po požaru silno hudo prizadet. Podjetni mladi mož se je naselil pred leti v našem kraju, vzel je v najem Borštarnjevo hišo v Gabrovki, kjer se je pričel s svojo pridnostjo in postrežljivostjo kaj kmalu uveljavljati. Vidmarjeva gostilna in trgovina sta bili med najboljšimi v vsem okolišju.

Gotovo ni bilo kakemu domačemu zakrknjencu všeč, da je sposobni novi naseljenc tako lepo uspeval. Morda je prav zato prišlo do maščevanja v tako grozni obliki.

Domačini pomilujejo težko usodo g. Vidmarja, enako pa seveda tudi nesrečo lastnikov hiše, Borštarnjevih. Menda ni bil nihče zavarovan, zato so posledice požara tem občutnejše.

Tak-le usoden dogodek izzove vsepovsod živahne komentarje. Vsakdo ve kaj o stvari povedati. Značilna je govorica, da so gasilci naleteli v gasilskem domu na oviro. Ko so hoteli odpeljati iz poslopja brzgalno, niso mogli do nje. Vrata so bila pokvarjena, nekdo jim je zabil z lesenim kolčkom ključavnico, da so le z muko mogli do shrambe.

»Koliko iznaša škoda?« se zanimajo ljudje. Samo g. Vidmar že trpi na blagu in inventarju nad 100.000 Din, precej pa tudi hišni lastniki. Naj bi to bilo vsem posestnikom in drugim v resen opomin: Zavarujte svoje domove do take višine, da ne boste v škodi, če pride nesreča. Saj ne vemo ne ure, ne dneva...

Smrtna žrtev gozdnega požara

78 letna starka po nesreči zanetila požar, katerega žrtev je postala tudi sama

Sevnica, 29. marca.

Včeraj kmalu okrog popoldneva je grabila 78letna Ana Fakinova iz zaselja Tlakovca, ki spada pod vas Grozanje v sevnjski občini, na travniku listje in drugo navlako. Ko je imela nagrabljen že velik kup, ga je zažgala. Močan veter, ki je bil včeraj, je zanesel ogenj v bližnji gozd, kjer je bilo mnogo suhega listja in dračja. Ženica je hotela z grabljami pogasiti ogenj, a je očitvidno spričlo visoke starosti tako nerodno postopala, da se ji je vnela obleka. Morda je nesrečnica tudi klicala na pomoč, a je ni mogel nihče slišati, ker je gozd oddaljen okrog 1 ure hoda od vasi.

Ko so ljudje opazili požar in prihiteli gasiti, so našli nesrečno staro žrtvo. Njeno telo je bilo tako ožgano, da je spopetka niso spoznali. Šele posestnik Klemenčič in nekateri drugi vaščani, ki so jo popoldne videli grabiti na travniku, so mogli ugotoviti njeno identiteto. Truplo nesrečne starke, ki je živela sama zase brez svojevoj, so ponoči prepeljali v sevnjsko mrtvašnico.

Gozdni požar, ki je trajal vse popoldne, je uničil okrog 3 are bukovega in hrastovega gozda. Gašenje je bilo zelo mučno, vendar se je naposled je posrečilo zavezati divjajoči element.

Črna umetnost zboruje...

Važen in zanimiv občni zbor naših grafičarjev — Veliko delo zglede organizacije

Ljubljana, 29. marca.

Danes je imela organizacija grafičnega delavstva v Ljubljani svoj letni redni občni zbor, ki se je pričel ob pol 9 zjutraj in se je končal šele ob 14. Udeležba članstva je bila polnoštevilna in je bila dvorana Delavske zbornice polna do zadnjega kotička. Zborovanje je bilo precej burno, vendar se je zaključilo z lepim rezultatom in bo tako omogočeno, da ta zglede organizacija ponovno napreduje, kar je v velikem interesu vsega njenega članstva.

O delovanju upravnega odbora organizacije je izrekel občni zbor ostru kritiko, ker je smatral, da to delo na znotraj ni bilo dovolj enotno in je ustvarjalo v lastnem upravnem odboru ločene skupine. Z istega stališča je kritiziral občni zbor tudi nazorni odbor, kateremu je zlasti očital, da je delal proti dolgoletnim funkcijonarjem organizacije. Na podlagi take kritike je občni zbor izvolil končno popolnoma novo upravo, v kateri pa je ohranil vse dosedanje dolgoletne funkcionarje, ki jih je ob vsaki priliki burno akklamiral.

Iz poročil, podanih na občnem zboru, posnemamo zanimive ugotovitve, ki jasno kažejo, do kakšne višine se je razvila organizacija grafičnega delavstva, kljub temu, da šteje v svoji ljubljanski podružnici samo 950 članov.

Proračunska postavka humanitarnega fonda, iz katerega se izplačujejo razne podpore potrebnim članom in članicam, iz naša na leto preko dva milijona Din. Največ izdatkov gre za podporiranje onemoglih. V letu 1930 je organizacija izdala na invaditkih podporah 436.000 Din. Zanimivo je, da izda toliko samo ljubljanska podružnica, med tem ko izda Savez za podpore onemoglih letno preko 1 in pol milijona Din. Za brezposelne podpore je izdala Din. Za brezposelne podpore je izdala Din. Za bolniške podpore pa preko 100.000 Din. Večje ali manjše vose je izdala organizacija še za sirotiške in potniške podpore, ogrebnine, odpravnine, preselitvene podpore itd.

Vse te številke dokazujejo, da si je organizacija grafičnega delavstva dobro izgradila srbstvo za svoje članstvo. Pohvalno pa je še zlasti, da organizacija tako vzorno skrbi za strokovno izobrazbo. V to svrhu je zbravala lani skoro 100.000 Din. Občni zbor, ki je imel zaradi tako obširnega obkroga organizacije precej velike in odgovorne naloge, je vodil večletni predstojnik g. Fran Krašovec. Ko pa je občni zbor obravnaval letno politiko svojega organizacije, je predsedoval g. Dragu Kozlarju. C. humanitarnem delovanju organizacije je poročal g. Viktor Kunc, a v mezdnjih zadevah in v zvezi s gibanjem je poročal g. Drag. Kosem. Občnemu zboru je posvetila posebno pažnjo tudi centralna zveza, ki ima sedež v Zagrebu, in je vodila občni zbor svojega predsednika g. Regela in g. E. Staraka.

Novi odbori so prevzeli naše težke dolžnosti. Dograditi morajo Grafični dom, k

ga zida grafično delavstvo na voglu Miklošičeve ceste in Masarykove ulice, razširiti mora humanitarno delo organizacije in postavitvi mora temelj za obširen gospodarski program, po katerem hoče organizacija v doglednem času postaviti poleg doma v Ljubljani še dom v Mariboru in okrevališče na Gorenjskem. Ako bo nova uprava dobro izvršila svojo nalogo, bo ugledna organizacija po kratki dobi vsestransko tako popolna, da bo upravičeno v ponos vsem grafičarjem in v gled vsemu do laststvu.

Občni zbor Umetniške matice

Ljubljana, 29. marca.

V soboto zvečer je imelo kulturno društvo Umetniške matice svoj IV. redni občni zbor. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1927 in šteje letos 1120 rednih članov. Namen društva je izdajati za svoje člane slike in monografije naših umetnikov, in sicer za zelo nizko članarino: 24 Din letno.

V preteklem poslovnem letu je društvo izdalo dve originalni sliki slikarja Ivana Kosa in kiparja Nikolaja Pirnata ter monografijo obeh slikarjev Vidmarjev. Kakor je razvidno iz tajniškega poročila, društvo lepo napreduje. Odporovih sej je bilo 6.

Letos bo društvo najbrž izdalo zbirko slovenske grafike in, kakor običajno, dve originalni sliki. Društvo priredi tudi letos za člane, ki plačajo vsaj do konca maja članarino, zbiranje z lepimi darili. Bo okoli 30 daril, originalnih slik, kipov, keramičnih izdelkov in grafičnih m-p.

Blagajnsko poročilo izkazuje 47.158 Din dohodkov in 46.773 Din izdatkov. Odbor je naslednji: predsednik ing. arh. Serajnik Domicijan, podpredsednik Vidmar Nande, tajnik Seliskar Tone, blagajnik Kos Tine in odborniki: dr. Baumgarten Hugo, Vidmar Drago, Stiplovec Franjo in dr. Jelenc Celestin.

Novi grobovi

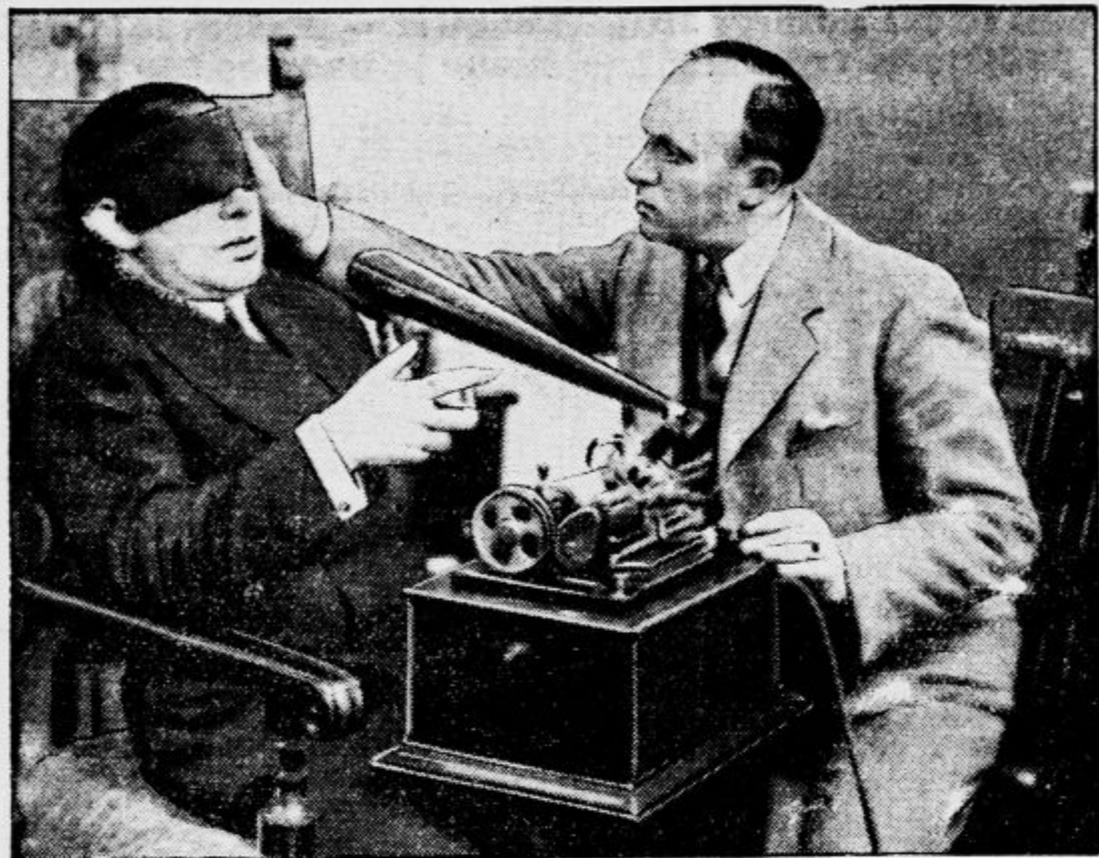
Po daljšem bolehanju je v čestiti starosti 87 let umrla v Ljubljani gospa Franja Ferjanova, rojena Mehetova, vdova po tehničarskem mojstru, uglednem ljubljanskem meščanu. Pogreb blage pokojnice bo jutri ob 17. iz hiše žalosti v Zvonarski ulici 7 k Sv. Križu.

V večah je v starosti 51 let umrla gospa Franciška Tolmajnerjeva. Dobro mater bodo danes ob 18.30 položili k večnemu počitku na pokopališču pri D. M. v Polju.

V Celju je v soboto po daljšem bolehanju umrl v starosti 76 let splošno znani pekovski mojster in hišni posestnik g. Josip Achleitner. Bil je pošten in značajan mož in je zato užival vsestranske simpatije. Danes ob 17. ga bodo položili v rodbinsko grobnico na celjskem mestnem pokopališču k večnemu počitku.

Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

DOGODKI PO ŠIROKEM SVETU

Sloviti videc Hanussen narekuje v transu roman

Nemškemu psihologu dr. Thomi in znanemu vidcu Hanussenu je uspel zelo zanimiv eksperiment. Pod zdravnikovo sugestijo je Hanussen diktiral utopiščen roman, ki prerokuje propast New Yorka in neko veliko tehnično katastrofo. Hanussen je svoj prvi, v transu izmišljeni roman, narekoval v diktafon, ker se ni našel stenograf, ki bi mogel slediti njegovemu izredno naglemu pripovedovanju.

Milijonarjeva oporoka

V Cannesu je umrl na Angleskem dobro znani konstruktor avtomobilov in letal Montague Stanley Napier. Ostavil je ogromno dedščino, ki znaša približno 330 milijonov dinarjev naše veljave. Skoro polovico tega denarja dobi angleška država v obliki davka na zapuščino. Ostali del pa dobe dediči, v tem primeru dobrodelne ustanove in v prvi vrsti zavod za proučevanje raka. Pokojnikova žena ne dobi nič, neki prijateljski pa je Napier zapustil precejšnjo vsoto. Sinovi dobe rento. Vsakemu svojih tajnikov je zapustil pokojnik po 910.000 Din.

Maks Linder bi se še v grobu obrnil...

Tragična smrt nekdanjega slovitega filmskega komika Maksa Linderja, ki se je 31. oktobra 1925 skupno s svojo ženo zastropil z veronalom v nekem pariškem hotelu, bo imela, kakor vse kaže, sodne posledice. Linder je napisal, preden sta šla z ženo v prostovoljno smrt, oporoko, v kateri je izročil vso svojo hčer svojemu bratu. Pri tem je poudaril, da želi, naj bo njegova hči deležna prvostopenjske vsojave, ki naj napravi iz nje žensko časti, vere in vdano. Te čednosti so dišle tudi njeno mater.

Avto, ki vozi tudi v vodi

Neka angleška avtomobilska tvrdka je konstruirala za raziskovalca G. Malinsa avtomobil za vožnjo po kopnem in po vodi.

Valentin Katajev: **Prekrat v Indiji**
Sovjetski humorist in dramatik Valentin Katajev se je rodil l. 1897 v Odesi. Njegova prva dela, povečini zbrana v knjigi »Očjeec, so resne vsebine, pozneje pa se je posvetil humorističnemu slovstvu in 1927 izdal roman »Rastratiki«, v katerem prav po gogoljevsko opisuje današnje rusko inteligenco. Njegovo komedijo »Kvadratura kroga« to sezono z uspehom igrajo na zagrebškem in beograjskem odru. Tudi v Ljubljani se je izgovorilo o njej, toda do uprizoritve ni prišlo. Precej Katajevskih stvari je izšlo tudi v slovenskem prevodu po raznih dnevnih in revijah. Naša novela je zveza iz knjige »Ptički božji«. Op. prev.
Denarja ni imel niti santima. Knjižica stihov je propadla tako pri kritiki kakor pri publiku. Zato je Klara takoj ob prvi ugodni priliki zbežala od Zaka Pუსjenja k svojemu staremu ljubavniku. Tudi je Zak Pუსjen pristavil slannat trinožnik k posevni steni in vanjo z veliko steklenico kisle vode zabil močan žebelj. Toda naravnost se se odtrgale in Zak Pუსjen je dobil le lahko poškodbo. Tudi pozneje je doživel vrsto novih nezdov. V lekarni so mu namestu strupa dali odvajalno sredstvo, belgijska pištola je sedemkrat zaporedoma odpovedala in na Seni so bili stražarji čez

Se nevarnejše je barvilo kemičnih svinčnikov v očesu, ljudje, ki so pozrli v lahkomiselni objestnosti kosček takšnega svinčnika, pa so si že marsikdaj za vselej pokvarili želodec, ker je dobila želodčna sluznica težke oteklino. Zato je treba pri manipuliranju s kopirnimi svinčniki največje previdnosti, otroci jih pa še celo ne smejo dobiti v roke. V primeru, da se je kdo ranil s svinčnikom, je treba nujno k zdravniku.

Če najdeš 2,800.000 Din

Greenko razočaranje je doživel te dni neki možakar, ki je našel v telefonski celici poštnega čekovnega urada v Stuttgartu ček za preko 200.000 mark. Bil je tako pošten, da ga je nesel na policijo. Ko pa je prošil za zakonito najdenino, mu jo je tvrdka, lastnica čeka, odrekla, čes, da ne pritiče najditelju, ki najde kakšno stvar v poslovnih prostorih kakšnega javnega urada, po zakonu nobena nagrada. Mož si je to tvrdko gotovo dobro zapomnil.

Zapuščina Sobieskega

V Bratislavi živeči brivec Karel Seif je moral zapustiti Budimpešto, ker se je izdajal za naslednika Sobieskega, nekdanjega poljskega kralja. Seif zatrjuje, da more dokazati to sorodstvo na podlagi dokumentov, ki jih ima v rokah in pravi, da je šel v Budimpešto, da bi se tam dogovoril s svojimi sorodniki glede zapuščine Sobieskega. Dunajska mestna občina upravlja to zapuščino, ki znaša 30 do 40 milijonov kron, velika posestva nekdanjega poljskega kralja pa so tudi v rokah poljske države. V Budimpešti se ni moglo sorodstvo zedi-

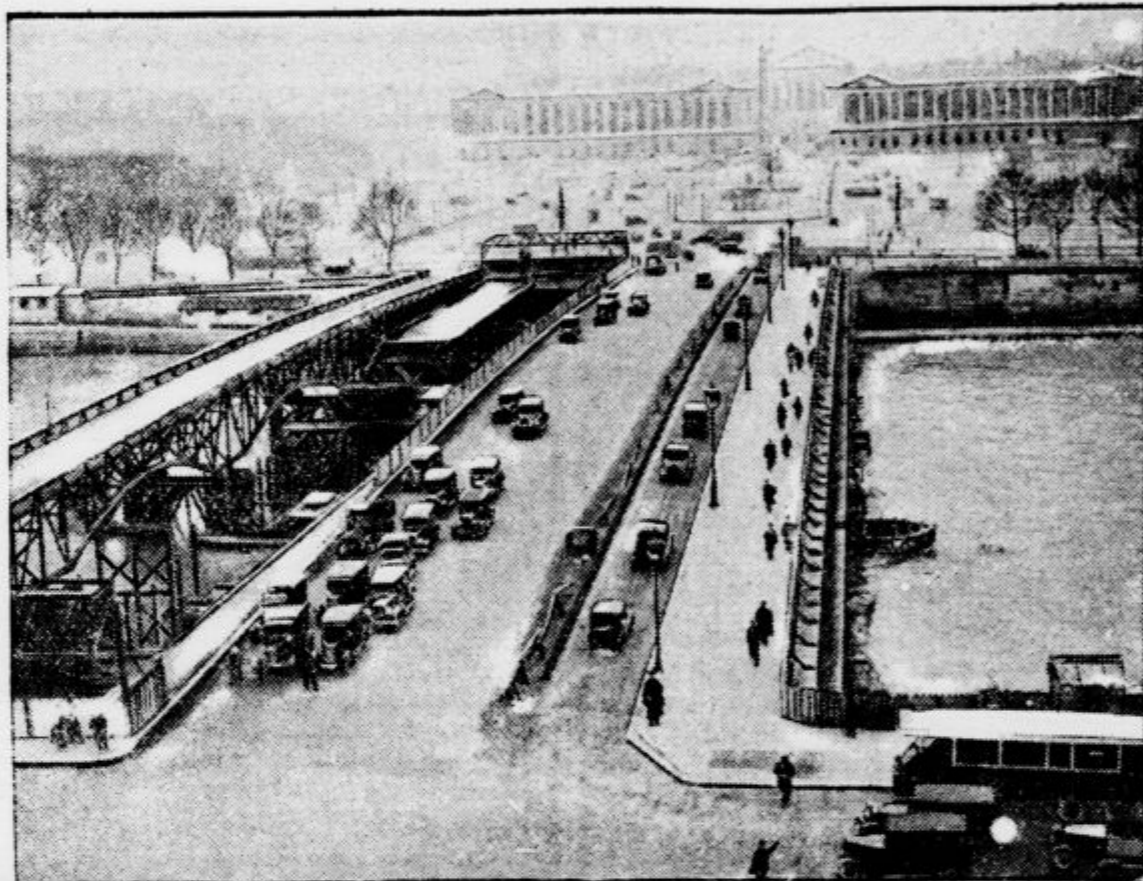
miti glede osebe pravnega zastopnika, ki naj bi spravi veliki proces v tek. Mož, ki se izdaja za potomca slavnega poljskega kralja, stanuje v majhnem stanovanju in trdno upa, da bo s svojimi zahtevami prej ali slej prodir.

Mrtičev dolg

Budimpeštanski listi poročajo o neverjetnem primeru birokratizma madžarskih oblasti. Urad za zavarovanje delavcev je pred časom dostavil zdaj že umrlemu publicistu Edvardu Palyju račun za 4 penge 24 vinarjev, ki bi jih bil moral naslovnik plačati kot zavarovalni oorek za svojo služkinjo. Vplačano pa je bilo samo 4 pengov 22 vinarjev. Preostala 2 vinarja terjaja zdaj urad z vso odločnostjo in preti, da bo v nasprotnem primeru uvedel izvršilno postopanje, pri čemer bo zaračunal še 1 % mesečnih obresti. Zanimivejše od tega terjatve je gotovo dejstvo, da so stroški za položnico, poštnino in druge reči desetkrat večje od dolga samega, ker znašajo 20 vinarjev.

Merapi bruha

Po vesteh iz Batavije, je začel ognjenik Merapi v zadnjih dneh zopet bruhati. Njegovo eruptivno delovanje je tako močno, da se boje vulkanologi hude katastrofe. Iz ognjenikovega žrela se kad: para, vmes pa suklja dim. Zaradi močnih plinskih eksplozij se je belordeč stožec za nekaj časa vzdignil nad rob žrela, iz katerega se zivasj močno množine lave. Prebivalstvo je že izpraznilo nekaj vas na zapadnem pobočju ognjenika in več tisoč ljudi je v vsej naglici ostavilo svoje domove. Izvedenci za erupcije računajo z novo eksplozivno nesrečo še nepredvidenega obsega.

Pariz spreminja svoj obraz

Svetovnoslavni Place de la Concorde v osrčju Pariza bo dobil nov obraz. Razširili bodo most, ki veže trg z drugim bregom Seine, ker je dosežanja širina mostu ovirala moderni promet.

Predvojna pruska vojaška parada?

Ne, ampak častna garda ekvadorskega državnega predsednika. (Ekvadorsko vojaštvo so reorganizirali nemški oficirji!)

Solidne cene — dobro blago
Za najcenejši nakup lancji
APRESKER
Sjubljana
Sv. Petra c.
14.
Moško sukno, obleke, perilo, klobuki, čepice, pletenine, nogavice, tevilji itd.

Devet umorov v 36 urah

Iz Newyorka poročajo 25. marca: V zadnjih 36 urah je bilo izvršenih v Newyorku devet umorov. Newyork je s tem prekosil Chicago, ki mu očitajo, da stoji v pogledu zločinov na prvem mestu. Sklep newyorkske državne oblasti, da je treba uvesti v upravi mesta Newyork preiskavo, je izzval velikansko pozornost in tisk je temu namenu v celoti pritegnil. Nasprotno pa je povzročil največjo pozornost v Tammany Hallu, kjer je sodeč newyorkske mestne uprave. Nič ne namreč pričakoval, da bi bo državna oblast upala nastopiti proti mestnemu svetu. Magistrat je zato takoj sestavil braniteljski odbor za svoje uradnike na vodilnih mestih.

Gumb, ki ozdravlja vse bolezni

Seveda ne gre za navaden gumb, temveč za čudodelni gumb, in njegov lastnik, neki kmet iz Poljske, trdi, da ga je nosil kar Nikolaj II. v času, ko je bil v boljševiškem ujetništvu. Kmet pravi, da je dobil ta gumb teden pred tragično smrtjo zadnjega ruskega vladarja od nekega prijatelja, ki je bil eden izmed rdečih armejcev, ki so stražili carja in njegovo rodino. Ta gumb ima vse močede zdravilne lastnosti. Zadoštuje, da se z njim dotakneš bolega mesta — trdi kmetič — in takoj ti minejo vse bolečine in bolezni. Isto trdijo številni pacienti, ki so se dali z gumbom zdraviti — seveda za lepe denarce. Varšavska policija, ki je o stvari izvedela, pa ni preveč lahkoverna in moža vtaknila pod ključ. Sedaj bo lahko pred sodniki pokazal, kako deluje njegova nenavadna relikvija.

Modra razsodba

Deklina pride k sodišču in se pritožuje kadju, da jo je mladenič poljubil. Kadri premišljuje ter izusti: »V koranu je pisano: »Rane se kaznujejo s povračilom«. Poljubi ga torej še ti!»

Umetnost

Strežnica si hoče za v spalnico nabaviti veliko oljnatu sliko, ki bi zavzemala prostor ob dveh posteljah. Nekaj si jih je pri trgovcu že ogledala. »Če bi kupila staro podobo, bi bila stvar malo cenejša.« — »In take stvari so včasih še več vredne, opomni trgovec.« — »Seveda. Ampak vzel bi jo samo tedaj, če bi vedela, čigava je«. Trgovec ostrmi spričo tolikšne izvedenosti in reče: »Hm — vsekakor...« — »Ona: »Drugače si človek še stence zatreš v stanovanju.«

VAREN.

»Krožnik — pet dinarjev?... Prinesite mi pečenko s krompirjem v papirju!«

»Kako pa se je to zgodilo?«
»Ne vem, samo za trenutek sem jo spustila iz rok.«

Zdravnik in bolniška strežnica obsojena

Vodilni zdravnik okrožne bolnice v Bremerfördeju in bolničarka, ki je pomagala pri obsevanju z Röntgenovimi žarki, sta bila zaradi malomarnih telesnih poškodb obsojena na občutne denarne globe. Neki bolnik, ki sta ga pregledovala, je namreč dobil težke opekline na rokah, kar mu je v veliki meri onemogočilo zasužek. Sodišče je vrhu tega priznalo bolniku pravico do odškodnine v znesku trideset milijonov Din.

Pozor pred kopirnimi svinčniki

Kopirni svinčniki spadajo zaradi nekaterih svojih dobrih lastnosti med potrebščine vsakdanjega življenja, toda barvilo v njih ni brez nevarnosti za človeško zdravje, ker razjeda kožo in posebno sluznico. Tja pride lahko n. pr. pri neokretnem okončevanju svinčnikov in ga zadoštuje že majhna količina, da povzroči bolesta vnetja in čestokrat tudi težke rane.

vila iz zadnjega točno obliko pisma. Treba je bilo samo še navesti vzrok samomora. »Dragi prijatelji! Zak Pუსjen ne more živeti brez slave, denarja in ljubezni. Zato bo Zak Pუსjen umrl. Morebiti bo sčasoma svet znal prav oceniti njegovo tolikanj zasmevano liro. Moja mala Klara, nočem te dolžiti nezvestobe. Bodi srečno, dete! Upam, da te ta lopov Pjer ne bo tako pretepal, kakor je pretepal ubožico Zenevjevo. Prav nič ne dvomim, da bi bila srečna, če bi se bila hotela vrniti k meni. Toda, ojoj, prekasno je! Čez eno minuto bo moje krvavo truplo, obkroženo od bedastih zijal, ležalo na prašnem tlaku Marsovega polja. Z bogom!«
Zak Pუსjen je položil pisemce na najvidnejše mesto in se obupano nagnil nad odprtino.

V tem trenutku je planil iz lifta debel gozpod v cilindru in fraku. Zgrabil je Zaka Pუსjena za rokav in ves zasopel dejal: »Sto tisoč frankov! Ček na roko! Vam je prav?«
»Ves svet se je zarotil zoper mene. Kaj želite, spoštovani gospod?«
»Sto pdeset tisoč frankov!«
»Vi ste bedak in norec!«
»Dvesto tisoč frankov in ne izgubljava časa!«
»Eden od naju je neumen,« je zmeden zamrmral Zak Pუსjen in mehanično vzel ček iz Debeluhovih rok.
»I vi i jaz, — oba sva povsem normalna. Vi ste radiotelegrafist, jaz pa bankir Matapalji. Nič se nikar ne razburjajte: moj podpis je znan vsem bankam Evrope in v Ameri-

rike. Na delo!«
»Toda, kaj naj torej storim?«
»Prekrat v Indiji! In nič kasneje ko čez osem minut. Ko bo ura deset minut čez sedem, boste napravili tu na vrhu Eiffelovega stolpa nekaj najpotrebnejših manipulacij. Ob četrtni na osem bodo angleški papirji v City vrtlogavo zleteli navzdol. Od četrtni do pol osmih jih bodo moji agenti pokupili in ob osmih bom najmanj trilionar. Ob četrtni na osem boste dobili še dvesto tisoč, ob osmih pa še trikrat več. Za par besed, od danih po radiu, — to vendar ni majhna nagrada. A?«
Zak Pუსjen je tiho pisnil.
»Dve minuti premisleka«, je dejal in vtaknil ček v žep.
»Vrag naj vs vzame, premislite torej!« Matapalji je ravno potisnil nos v kronometer, ko je mahoma skočil iz lifta naslednj. Kepi, površnik, progast sviter, pipica Dunhills, patent No. 7.890.451, irski zalizci, in pena na ustih. Zahropel je:
»Stojte! Poslušajte me!... Nujno potrebujem prekrat v Indiji... Še to minuto... Če ne, nam uide ugodna politična prilika... Prosim vas v imenu...«
»Denar in dve minuti premisleka«, je dejal Zak Pუსjen in preložil eno nožo čez drugo, da je bilo videti njegove progaste nogavice.
»Nimam denarja. Jaz sem Krok, glava delavskega tiska Druge Internacionalne. Mi potrebujemo prekrat v Indiji. Poročilo o tem bo takoj izzvalo izpremembo v vladi in mi bomo dobili portfelj.«

»Kako si drzneš!« je zakričal Matapalji in poškilil izza kronometra.
»Gospod Matapalji,« je dejal Krok, »vi ste sicer oficijelno moj sovražnik, toda v tem trenutku je i meni i vam potreben prekrat v Indiji. Čemu bi se prepirala?«
»Prav imate,« je dejal Matapalji, »kar napravite svoje!«
»Denarja sicer nimam,« je nadaljeval Krok, »toda, sodrug radiotelegrafist, lahko vam ponudim kup slave. Danes prekrat v Indiji, čez teden pa vaša slika v vseh delavskih listih obeh polt. Eno minutico!«
Krok je izvelkel iz žepa fofografski aparat.
»Pozor! Glejte sem! Tako. Glavo malce na desno. Tako. Podbradek navzgor... Hvala lepa. Pozor: pritisnil bom. Ena, dve, tri. Tisti mah je iz lifta skočila dama, vsa ovita v dragoceno svilo. Noga ji je tičala v lakastem čolnisku, iz rjave lasulje pa ji je kakor geizir razuma štrlel steklen glavnik. Planila je k Zaku Pუსjenu.
»Gospod telegrafist, prosim vas... On, lopov, mora biti kaznovan, ta odvratna opica Izabela pa mora nazaj v bar, — ali ni res?«
Zak Pუსjen se je galantno priklonil.
»Na uslugo sem vam, gospica, toda predvsem bi rad vedel, kdo je ta?«
»Ah, bože moj, to je vendar jasno! Moj ljubavnik in Matapaljev borzni tekmeč. Spodil me je ko sobarico in se spečal s to avšo Izabelo... Oh kako ga sovražim! On mora biti uničen. Ali ni res, gospod radiotelegrafist?... Ali se lahko zanesem na vas?«

Sportna nedelja

Ilirija in Primorje - prijatelja

Drugo prijateljsko srečanje med starima rivaloma se je po obojestranski fair igri končalo z obratnim rezultatom in zasluženim zmago Primorja - Dva sodnika in mir na igrišču - šibka vloga državnega prvaka Concordie v podsavčnem prvenstvu

Ljubljana, 29. marca. Namesto otvoritvenih prvenstvenih tekem ki so bile po sporazumu med LNP ter Ilirijo in Primorjem odgojene preko Velike noči, se je vršila danes prijateljska tekma med Ilirijo in Primorjem, ki naj bi bila dokazala, da bosta skušala oba najmočnejša kluba Ljubljane letos složno in prijateljsko dvigniti nivo slovenskega nogometnega Primorja. Reklama je imela dober uspeh in res se je zbralo na igrišču SK Ilirije zacet najmanj 700 gledalcev ki so v duhu urreditev mirno spremljali potek in se razhajali z igrišča prav zadovoljni. Tudi moštvi sta se ravnali po intencijah klubovih vodstev in podsaveza, tako da je med tekmo s strani prav razveseljivo slika. Če bo šlo tako dalje, smemo upati, da je izboljšanje prilik na naših nogometnih igriščih v doglednem času na vidiku. Seveda se ne smemo vdajati iluzijam, ker današnja tekma že po svojem značaju ni bila prava preskušnja niti za moštvi niti za publiko.

Primorje : Ilirija 3:2 (2:0)

Maloprijetno nastopili obe moštvi burno pozdravljeni in takoj na to je sodnik g. Oehs iz Celja otvoril igro. Med igro je nihal precej močan in mrzel vzduh, ki je povzročal igralcem precej nenapravne težave. Često je žoga hodila popolnoma drugačna pota, tako da so se situacije nepričakovano menjavale v korist prijatelja ali nasprotnika. Igra je tekla fair, živahno in z malimi presledki od začetak do konca naneto. Sodnik ni imel prilik posegati v težkih primerih; zaradi relativno skromne ponovne nevarne igre pa je vendar izključil enega Primorjasa. Primorje, ki je nastopilo z letošnjo pomladno postavo in ojačeno v sredini s šuterjem Ermanom, se je izkazalo kot bolj odločno in prodorno moštvo.

Ki je zmago v polni meri zaslužilo. Najboljše del moštva je bila napadalna vrsta, ki je delala izredno hitro in požrtvovalno ter ni štedila s streljanjem. Duša moštva in tudi najboljše moč na polju je bil srednji krilec Slamič, ki je opravil ogromno delo in bil skoraj povsod, kjer je bilo treba reševati, čistiti, pomagati ali odločiti. Odlične taktičar in dober v igri z glavo in nogami prekoračil mej dovoljene igre, kar je dokazal, da vsak igralec igra, kakor hoče. Isto velja tudi za prav dobrega Hassla. Obramba je bila na mestu, vendar se zdi, da je bil Korčec v vratih zelo nesiguren in je le s srečnem naključju pripisati, da se mu ni zgodilo kajhujšega.

Ilirija, ki je nastopila s Kraševcem kot levim in Delakom kot desnim krilcem ter Unterreiterjem na desnem krilu je izgubila tekmo.

zaradi slabe napadalne vrste.

V napadu je igral najbolj žalostno vlogo Unterreiter na desnem krilu, ki ni samo pokvaril serijo pozicij, temveč odvzel celo žogo svojim boljše plasiranim soigralcem v odločilnih trenutkih. Najboljša moža sta bila še Korčec in Pfeifer, dočim sta se Oman in Dberlet zaman trudila, da bi izpolnila vrzeli v kvintetu. Krilski vrsta je zaostajala za nasprotnikovo v precejšnji meri, kar je tudi deloma krivo, da se napad ni mogel razviti. Ombra mi ni ničesar oporekati in tudi izborni Malič je v polni meri opravil svoje delo. Boj za žogo se je v gavnem vršil sredi igrišča, kjer se je Ilirija prevečkrat pokazala premehko.

Potek igre.

P. otvarja in preide takoj v napad, ki pa ne prinese uspeha. Igra se nesigurno, tempo je živahno. Po 15 minutah se pokažejo prvi znaki ostre igre, toda sodnik je na mestu. V 19. min. dobi lež krasen center od uga in ga mimo Maliča s telesom potne v mrežo. Sodnik zaradi dozdnevne roke ne prizna gola. Publikla je murna. Oba napada se trudita za dosego vodstva, toda žoga ne uboga. V 31. min. se ponudi Ježu krasna prilika za strel - po lepi kombinaciji notranjega tria, 1:0 za P. I. je nervozna; igralci izgubljajo drug za drugim žogo. Štiri minute pozneje je pozicija zacet popolnoma zrela za gol, toda Jež pošeje z glavo preko prečke. V 36. min. je Erman na strehu in spremem ležugov predložek s krasnim volejštom v drugi gol za Primorje. Tako nato Malič za las ubrami tretjo nesrečo! I forsira igro na prodore in skuša dobiti nasprotnika, toda vse čisti obramba. Primorje je v napadu in - konec prve polovice.

Po odmoru dobi Ilirija v 2. min. prisojeno enajstmetrovko, ki na jo Korčec strelja v zunanji rob draga Unterreiter izmisti

- >Toda gospica, kaj nam vam prav za prav storim?
- >Moj bog, ali vam mar še ni laeno? Pre vrat v Indiji... To sekundo, slišite!
- >Vsi so znoreli! Čemu vam vendar bo prevat v Indiji?
- >O! Angleški papirji bodo šli k vragu! On bo uničen, Izabela pa pojde nazaj v bar! To je vendar tako enostavno! Gospod radiotelegrafist, prosim vas!
- >Predujem.
- >Nimam denarja pri sebi.
- >Kaj denari Damska ljubezen...
- >Izvrstno.
- >Poljub?
- >O!
- >Vid jemaioča svila se je potisnila k Zaku Pusienju in dama je izpregovorila par povsem razločnih besed.
- >Rue Blanche, 16c.
- >Telefon?
- >22-47-3c.
- >Kdaj?
- >Ob dveh.
- >Podnevi?
- >Ponoči.
- >Tem bolj.
- >Krok se je obilnil!
- >Pri moji veri, gospod Matapalji! Če se temu pravi predum, si celotno plačo že kar lahko predstavljate.
- >Dovolj naj bo poljubljanja, je važno do-

več prilik za centiranje, dočim je napad P. izborno razpoložen in silno odločen. V 10 min. dobi Korčec žogo na skrajni levi strani igrišča in zabije iz 30 m neubranljiv gol preko Korčetove glave. 2:1 za P. Tempo je živahno; igra ostane fair. Sodnik ne dha in v 18 min. primorje igra ter prosi namestnika. Ker se niče ne odzove, nadaljuje z izjavo, da ne more prevzeti odgovornosti. V 21. min. dobi Jež lep predložek Ermama in zabije 3. gol za Primorje 3:1 za P. (Pozicija ni bila čista!) V 24 min. je I. v napadu. Oman strahla iz brezupne pozicije. Korčec držal slabo in Dberlet je na mestu ter spravi z lahkoto v mrežo. 3:2 za P. Tako nato krasen center Pfeifiera, ki ga solidarno ne izkoristita Unterreiter in Oman. I. kritična na izjavljanje. V 28 min. kora Jug II. na opetovane opomine popolnoma upravičeno zamusti prostor. V 30. min. odnisku sodnik dmoči in slednjiš z utemeljitvijo, da ne more dalje spiti igre.

Po šestminutnem odmoru prevzame njegov funkcio g. Snelar ki mora diktirati serilo kolov proti P. iz katerih pa I. ne more izvirati izravnalnega gola. Zdi se, da nekateri napadalec (Košak!) nečesto več imeti smisla za skupno igro, temveč streljajo iz vseh pozicij slepo na vrata. Tik pred kon-

Otvoritev pomladanskega prvenstva v Mariboru

Senzacionalna zmaga Rapida nad ISSK Mariborom - Železničar osvoji dve sigurni točki - Stanje zaenkrat neizpremenjeno

Maribor, 29. marca. Danes se je nadaljevalo nogometno prvenstvo za leto 1930-1931. Odigrano je bilo I kolo pomladanskega prvenstva, ki je delala izredno hitro in požrtvovalno ter ni štedila s streljanjem. Duša moštva in tudi najboljše moč na polju je bil srednji krilec Slamič, ki je opravil ogromno delo in bil skoraj povsod, kjer je bilo treba reševati, čistiti, pomagati ali odločiti. Odlične taktičar in dober v igri z glavo in nogami prekoračil mej dovoljene igre, kar je dokazal, da vsak igralec igra, kakor hoče. Isto velja tudi za prav dobrega Hassla. Obramba je bila na mestu, vendar se zdi, da je bil Korčec v vratih zelo nesiguren in je le s srečnem naključju pripisati, da se mu ni zgodilo kajhujšega.

1. I SSK Maribor	4	3	0	1	29: 5	6
2. SK Železničar	4	2	1	1	26: 4	5
3. SK Rapid	4	1	2	1	6: 7	4
4. SK Svoboda	4	0	1	3	4:33	1

SK Rapid : I SSK Maribor 1:0 (0:0)

Druga prvenstvena tekma je prinesla senzacijo, kakršne gotovo ni nihče pričakoval. Maribor je izgubil tekmo proti Rapidu in s tem tudi dve dragoceni točki. Moštvo Maribora je popolnoma razočaralo in posebno v drugi polovici nudilo skrajno slabo igro, tako da se mora zavedati, da je neodobnost Rapidovega napadalnega kvinteta, da ni prejelo več golov. Precej krivde na rezultatu nosi krilski vrsta in ožja obramba, toda tudi v napadu je manjkalo običajne odločnosti. Res je sicer, da so imeli obrambni igralci jako težko stališče zaradi izredno močnega vetra, vendar to ne more biti opravičilo, ker je bil veter tudi v prvem polčasu enak krilski vrsta nikakor ni zadovoljila; posebno levi krilec je bil nemogoč. V splošnem je bila vsa leva stran zelo slaba. Napad je imel vodilni silni v Bertoneju in Priveršku, dočim je bil Stare prepočasen. Leva stran je preveč oklevala. V tem pogledu je posebno grešil Semica, ki je z nepotrebnimi zadrževanjem žoge povzročil samo to, da je mogel Rapid pravočasno koncentrirati svoje sile v obrambo in s tem odvrniti nevarnost. V splošnem pa so igralci imeli tudi neverjetno smolo.

Ugodno je iznenadil Rapid. Izvrstna je bila ožja obramba z izbornim vratarjem Hermanom na čelu, ki je držal neverjetno sigurno par težkih bomb. V krilski vrsti je briljiral Brökl; jako dober je bil tudi Golnar. Napad se je izkazal jako prodoren, kar je brez dvoma pripisati Hardniku, ki je tudi dosegel v 15. minuti zmagosilni gol. Po poteku igre ne bi bilo presenetljivo, če bi bil Maribor odnesel obe točki. Posebno v prvem polčasu je bil stalno red zolom Rapida, toda napadalec so žogo zastrelili ali pa je postala plen vratarja. V drugem polčasu pa se je slika spremenila; vratar Maribora je imel obilo dela in le s težavo rešil nekoliko težkih bomb. Gol, ki mu je ušel, ne gre na njegov račun.

- ial Matapalji. »Dovolj je poljubljanja, pravim. Predimio k stvarici.
- »Dajte prevat v Indiji! Je zahropel Krok.
- »Da, da, kar najhitreje prevat! Je pisnila dama.
- »Zak Pusien je nalabko pobledel. Zašel je bil predaleč.
- »Tako, gospod! Ostranite se nekoliko! Takoj bomo napravili.
- »Stonil je k aparatu, negotovo zganil prste in potegnil za nekak vzvod. Tako je iz medicine šinla kolobarjasta strela, razlozel se je močan tresk in roj bleščicih isker se je vsilil naokoli, udari groma so se krizali s številnimi bliski in vijoličaste plisce so zletele nad Parizom in vse smeri. V teh nenostnih eksplozijah in treskih je drhtel Matapaljev kronometer, stekleni razum lepote in v Krokova pipa.
- Diklo je ko bomba zlezel iz lifta.
- Tisoč hudičev in prav toliko več! Rad bi videl prekletega osla, ki je povzročil ta električni škandal! Je zatulil, ko je skočil k aparatu.
- Spravil je vse v red. Nastopila sta zopet mir in tišina.
- Diklo je zagledal pravnost nogavice Zana Pusiena, ki je postal kakor od marmora.
- »Proč od tod, lovy! Vesel bodi, da je vse polnice »Poligimitec rešil nasproti prihajajočemu parniku, sicer bi je zdajje lastnoročno vrgel skozi tole odprtino! Ven! Ven! Zak Pusien se ni dal dvakrat reči. Izrazil je, izhlapel, eksplodiral. Samo ronot padajočega lifta je kazal pot njegovega bega.
- »Vrag naj vzame njega, slavo in ljubezen! Je premišljeval, ko je lezel v avto. »Tale ček mi bo nadomestil slavo in še marsikaj.
- »On torej ni radiotelegrafist? So soglasno vprašali Matapalji, Krok in krasotica.
- »Vsi se norčujejo, je lezno zarenčal. Diklo. »Osel je, govode, fevljar, goljuf, in če hočete, končno tudi špijon, vse, samo radiotelegrafist ne!
- Razlegel se je strašen stok.
- »Moi ček je vzkliknil Matapalji.
- »Moi film! Je zahropel Krok.
- »Moi poljub! Je zahteval svilena dama.
- »Za nimil! Uemite ga! Nazaj!
- Toda Zak Pusien je bil že doleč in časa ni kazalo izgubljati. Tudi je Matapalji izrazil iz Fokovne knjižnice list, napisal številko, nekoliko podobno kolosnemu pedalu, in z vzdihom pomolil ček Dikloju.
- »Dvesto tisoč frankov! Ček na roko! Takoj potrebujem prevat v Indiji!
- »Nujno potrebujem prevat v Indiji! Je potrdil Krok in nepotrebno vrgel stisnik svoje pipe.
- »To zahteva moja strank.
- »In ožaba onica Izabela mora nazaj v barc, je pristavila svilena dama ter muhastozacetala s lakasto ladlico.
- Is rušične B. Zihorl.

cem pošlje Pfeifer krasno žogo s krila, ki pa jo napad gleda, dokler je ne pobere Korčec. Rezultat se ne menja več.

Tekmo je sporazumno z moštvi vodil g. Oehs iz Celja, ki je pokazal veliko ambicijo in pedantno objektivnost, pri čemer pa mu je posebno glede rok ušlo precej pogrešk. V zadnjem delu je bila neresova avtoriteta zaradi zunanje slike precej v nevarnosti, vendar se je tudi iz tega rešil dobro. Sodil je prvo tekmo v sezoni in telesno ni zmaгал napora. Zanimivo je, da so njegove odločitve sprejeli gledalci k večjemu z glasnim mrmranjem, dočim bi bili pri slični odločitvi pri donatem sodniku brez dvoma dvignili silen krik in vik. Nastop g. Oehsa je zgovoren dokaz, da naša nogometna publika še ni dovolj kritična in so vsi burni prizori, ki se ravno na teh tekmah tako radi ponavljajo, popolnoma draga izvor. Zato je trud za njihovo izboljšanje zelo težak, ki pa po današnji tekmi sodaj celo norda tudi ne bo ostal brez usoha.

Svoboda : SK Amater (Trbovlje) 5:0 (1:0). V predtekmi je svoboda zmagala nad Amaterjem iz Trbovelj s 5:0 (1:0) ter se tako temeljito revanžirala za svoj nedavni remi z današnjim gostom na njegovem igrišču. Tekmo je sodil g. Dolin.

Železničar : Svoboda 4:0 (1:0)

Zadnjeplasirana Svoboda je težko nalogo proti močnemu nasprotniku rešila nadvse častno. Železničar je sicer igral vodilno vlogo in si je že pred odmorom zagotovil gol. Svoboda kljub temu ni izgubila glave in je večkrat prodrla obrambo Železničarja. Po igri sami je Železničar zmago zaslužil. Mnogo njegovih lenih akcij pa je običajno zaradi mehkega terena. Tekmo je sodil g. Bergant.

Ostale nogometne tekme

- Celje: Atletik SK : SK Olimp 3:1 (2:0). Sodnik dr. Planinšek iz Maribora.
- Beograd: Jugoslavija : Sparta (Zemun) 3:1 (0:1); Jedinstvo : Grafičar 1:0 (0:0).
- Zagreb: Gradjanski : Viktorija 2:0 (1:0). Željezničar : Concordia 3:2 (1:2). Občuten poraz državnega prvaka zaradi odsotnosti 3 igralcev na ameriški turnej. Hajduka in slabe igre obrambnega trsa Sparta : Grafičar 4:0. (Nadaljevanje 45 min. prekinitve prv. tekme). Stanje prvenstva po točkah: Hašk 18, Gradjanski 16, Željezničar 11, Concordia 9, Viktorija 7, Sokol 6, Grafičar 4, Sparta 3.
- Osijek: Gradjanski : Makabi 3:0 (2:0). Pomnova prvenstvena tekma.
- Temešvar: BSK (Beograd) : Repisa 4:3 (2:1). Lepa zmaga nad rumunskim profesionalnim moštvom, ki je igralo zelo ostro. 30.000 gledalcev.
- Dunaj: Nicholson : Sportklub 1:0 (1:0); Waeker : Rapid 3:3 (1:0); RAC : Hakoah 4:3 (3:1); Venna : WAC 3:2 (2:1).
- Praga: Slavija: Austria (Dunaj) 7:2 (4:2); Nachod: DFC 3:1 (2:0); Bohemians: SK Kladno 1:1 (1:1).
- Budimpešta: Ujpest: 11c 7:1 (4:0); Nemzeti: Ferencvaros 2:2 (0:1); Vasas: Szabaria 4:0 (2:0).
- Segedin: Bastya: Peca-Baranya 4:1 (2:0); Berlin: Hertha: Viktorija 2:1.
- Frankfurt: Eintracht: Sp. V. Fürth 0:0.
- Chemnitz : Hungaria (Budimpešta) : Polzei 6:3 (5:1).
- Amsterdam: Nizozemska : Belgija 3:2 (2:0).

SK Ilirija. Upravni odbor SK Ilirije sklicuje izredni občni zbor kluba, ki bo 14. aprila t. l. ob 20.30 v damskem salonu kavarne »Emona«. Dnevni red izprememba pravil in izpolnitev odbora. V primeru nesklepnosti se vrši pol ure po zgoraj navedenem času nov občni zbor ne glede na število prisotnih. — Za ponedeljek, dne 30. t. m. ob 18.15 sklicuje upravni odbor sestanek celokupnega članstva smučarske sekcije SK Ilirije v klubovi sobi kavarne »Evropa«. Polnoštevilna udeležba obvezna!

Lahka atletika

Cross-country za prvenstvo Maribora

Prva lahkoatletška urreditev v letošnjem letu je bil večerašnji cross-country za prvenstvo mesta Maribora, ki ga je priredil agenci SK Železničar s startom in ciljem na Rapidovem igrišču. Prova je merila okoli 7.500 m. Tekalci so morali naprej preteči rundo na igrišču, nakar je šla proga po blatni in slabi cesti proti Radvanju in nazaj na igrišče. S šestimi rundami na igrišču je bil tek zaključen. Vsega je startalo 8 tekačev, ki so se narisali v naslednjem redu: 1. Podnečan (SK Železničar) 29:15:02, 2. Strah (Isti) 29:15:13, 3. Haller (SK Rapid) 29:21:04, 4. Tonta (SK Maribor) 5 Rak (SK Železničar), 6. Cimotti (SK Železničar).

Dve važni izredni sportni skupščini v Zagrebu

Zagreb, 29. marca. Danes se je vršila tukaj izredna skupščina jugoslovenskega plavalnega saveza. Udeležili so se je delegatje Haška, Boba, Brđjanina, Ilirije, Primorja, Jadrana, Juga, Viktorije, Gradjanskega in KSU. Vprašanje spremembe pravil ni bilo definitivno rešeno, ker tozadevne priprave še niso končane. Izvoljen je bil štiričlanski odbor z nalogo, da izdela končno redakcijo sprememb. Glavna naloga skupščine je bila določitev programa letošnjih tekem JPS Prvenstvo juniorjev bo 1. in 2. avgusta na Saškaku, v skokih 3. in 4. avgusta v Karlovcu, seniorsko prvenstvo 8. in 9. avgusta v Ljubljani, 15. in 16. avgusta pa dve mednarodni tekmi za prvenstvo dam Avstrije in Jugoslavije v Jugoslaviji. Slovanski tromatch Češkoslovaška - Poljska in Jugoslavija se bo vršil v Pragi, tekme za evropsko prvenstvo pa 23. do 31. avgusta v Parizu. V splošnem je bila skupščina izraz nerazumevanja in neugodnih razmer v plavalnem sportu.

Zagreb, 29. marca. Proti pričakovanju se je nadaljevala danes dopoldne v Novinarskem domu izredna skupščina jugoslovenskega hazenskega saveza v popolnem soglasju in prijateljskem razpoloženju. To je predvsem zasuga objektivnosti in spretnosti ljubljanske delegatke gospe Kroflove in uvidneve popustljivosti beograjskega delegata G. Uroševića. Vsi spori, ki so se pojavili v zadnjem času med savezom in podsavezni zaradi osebnih ambicij, so bili likvidirani. Za kroflove je s svojo objektivnostjo in pravilno presojo

Tečajni deli rubrike urejajo avtomobilski oddelček Vasum Oil Company. d. d.

Nov angleški prometni zakon

Proti koncu lanskega leta je bil na Angleškem dogotovljen nov zakon, ki ureja promet s posebnim ozirno na motorna vozila. Novi zakon, imenovan Road Traffic Act 1930, je sestavljen na popolnoma modernih načelih in dasi varuje predvsem pešce, je za vozača motornega vozila zadostno jamstvo, da so se upoštevale dovolj tudi njegove težnje.

Med drugim določa: motorno kolo lahko vozi oseba, ki je dopolnila 16. leto, če je pa vozila motorno kolo (vsaj šest mesecev) pred 1. januarjem, je lahko še mlajša. Šofer avtomobila mora biti star najmanj 17 let. Za motorno kolo se smatra vsako vozilo, ki ima manj kakor štiri kolesa, vendar je pri tem teča vozila določena.

Za vožnjo motornega kolesa ali avtomobila moraš imeti samo licenco, medtem ko upravljavcu vozila ni treba napraviti šoferjskega ispita pred državno komisijo. Šoferjske licence za vožnjo mora bodoči šofer podpisati samo še deklaracijo. V njej izjavi, da ne bolega na nobeni bolezni ali drugi fizični motnji, ki bi onemogočala šofiranje. Vendar se tudi v tem pogledu lahko napravi izjema. Če šoferjski kandidat dokaže pred komisijo, da kljub kakim bolzani ali fizičnim neostatkam (n. pr. pri invalidih) lahko brez nevarnosti vozi motorno vozilo, se mu izda dovoljenje. V primeru, da mu komisija ne bi hotela dati dovoljenja za vožnjo, se reflektant lahko pritoži na poljejsko upravo, ki potem ta spor reši. Kdor bi navedel netočnosti v deklaraciji, se kaznuje s prav občutno denarno globo ali pa z zaporom 6 mesecev.

Licenco za vožnjo mora šofer imeti vedno pri sebi. Če bi jo na porabil in bi jo stražnik iz kateregakoli vzroka zahteval, se ne kaznuje, če v teku 5 dni predloži licenco na poljejski stražnici, za katero sta se avtomobilist in stražnik sporazumela. To je popolnoma novo in je gotovo vredno pomenjenja, kajti vsakomur se lahko zodi, da nekdo pozabi licenco doma in jo ravno takrat zahteva redar.

Novi angleški zakon razlikuje dva načina vožnje, in sicer »navarvo vožnjo« in »nepazljivo vožnjo«. Kot nepazljivo vožnjo kvalificira zakon brezobzirno vožnjo in takoj pri kateri se vozač nič ne ozira na drugo po osebe, ki se nahajajo na ulici. Takomu vozaču se odvzame licenca šele po tretjem prestopku. Proti odvzeti licenci se vozač lahko pritoži na sodišče. Če sodišče odbije pritožbo, se šofer po preteku 6 mesecev zopet lahko obrne na sodišče in zahteva obnovitev licenca. Če ga zopet odbijejo, se po daljših 3 mesecih zopet lahko pritoži zaradi zornega dovoljenja.

Za daljnjo odredbo novega zakona pa avtomobilisti niso prav nič navdušeni. Ona namreč pravi, da lahko vsaka oseba, ki je gotovostjo trdi, da je vožnja avtomobila nevarna, zahteva od vozača legitimacijo, t. nevarna, zahteva ime in prebivališče. Če se vozač iz njegove ime in prebivališče ne bi gotovost ne bi odzval takemu pozivu in bi ga potem ne izsledilo, bo kaznovan. V vsakem primeru kazenskega zahtevovanja pa se avtomobilist mora prei ovčestiti, da lahko ostane pribe. V primeru nesreče mora avtomobilist ostati na mestu in dati zabeležiti ime in steno vanje. Ako tega ne bi takoj storil, mora v teku 24 ur priložiti zadevo stražniku.

Nadalje regulira novi zakon zavarovanje proti nezgodam, v ostalih členih pa ni posebnih drugih odredb vsaj ne takih, ki bi bile drugačne, kakor jih imajo zakoni drugih naprednejših držav.

spornih vprašanj v vseh zadevah stavlja take kompromisne predloge, da so bili sprejemljivi za obe stranki brez vsakih ponižujočih sklepov. Sklenjeno je bilo, da se savez reorganizira in osnujejo trije podsavezni in sicer v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Državno prvenstvo se bo od igralo v skupinah. Važni sklepi so bili sprejeti glede novega načina prijavi klubov in verifikacije igralci, ki bodo dobile prvenstvene izkaznice. Zbor hazenskih sodnikov bo imel svoj sedež v Beogradu ter bo popolnoma avtonomen organ saveza. Skupščina JHS se bo vršila 19. aprila v Beogradu.

Ob otvoritvi tenis sezone

tenesno-kulturnega društva ATENA. Ugodna lega skrbno vzdrževanih tenis-igrišč »Atene« v Tivoliju omogoča otvoritev prostorov že v prvih pomladanskih dnevih. V letošnjem letu se obeta izredno živahna sezona, saj se prijavljajo navdušeni igralci v celih skupinah že pred razpisom vpisovanja v društveni pisarni. Gradijo se nova igrišča, tako da bo dovolj prilike za razna tekmovalca. Društvo vrši tudi priprave za postavitev preprotnih garderobe, omaric, prh, toilet. Da pridejo vsi igralci na svoj račun, se bo oddajalo prostore po dveh sistemih, zaključeno in odprto. Tekmovalcem se nudi posebno določene ugodnosti za izdaten trening.

Prednost atenskih igrišč pred vsemi drugimi je, da ležijo v centralni legi in godnem zraku. Za naše matere je priročna bližina otroških igrišč. Priporočamo našim ženam zlasti igranje v dopoldanskih urah, ki bo na željo po odprtem sistemu razpoložljivo za prosto igro vsak dan, vsak čas. Tudi mladina naj se z zanimanjem odzove k tenis-igri, preizkušeni družabni igri vseh narodnosti, ki je danes cenen sport in ne več domena peodinji.

Za 100 Din dobi dijak polnetno sezonsko karto, tako da stane ura igre komaj dinar. Na željo dobi igralec tudi trenerja. Javljeno so razni medklubski domači in mednarodni turnirji. Prijave sprejema dnevno pisarna Atene, Dunajska cesta 1.a II. (Kreditna banka). Točna navodila in pojasnila daje pa odbor tenis-odseka v dneh vpisovanja v torek, 31. t. m. in sredo 1. aprila od 16. do 19. v damski sobi kavarne Emona.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes izjemoma seja ob 20. pri Mikličju. Zaradi važnosti polnoštevilna udeležba. ASK Primorje (plavalna sekcija). Jutri v ponedeljek prične trening v kopalnici »Slova« točno ob 2.45.

Tudi dame postavljajo rekorda. Ševeda angleške dame! (Ne mislimo sicer omalovaževati naših dam, ampak Angležinje imajo za rekorde vendarle več smisla in najbrže tudi prostega časa.) Tako je ga. Stuartova postavila nov rekord v vožnji nad 100 km s povprečno hitrostjo 206,087 kilometrov na uro.

Rusija naroča motorna kolesa. Neka nemška tovarna motornih koles je prejela od ruske vlade naročilo v vrednosti nad 4 milijone Din.

Lep promet na berlinskem letališču. Na aerodromu Tempelhof pri Berlinu so za beležili lep prirastek prometa v lanskem letu napram 1929. Tako je odletelo z aerodroma vsega skupaj 4.648 letal, medtem ko jih je odletelo 1929 le 3.898. Doletole je 4.779 aeroplanov (leta 1929: 3.844); potnikov se je prepejelo 27.514 (26.819); a pošte se je prevozilo 933.575 kg napram 754.350 kg.

Zanimiv spomenik. Na mnogih cestah v Ameriki najdemo prav zanimive spomenike, podobne nadgrobnim spomenikom. Na teh kamnih stoji motor kakega avtomobila ali kamnina, ki je bila v vožnji. V spomin dobremu motorju, umrlemu zaradi slabega bencina in cenegega olja. Grajen leta 1923, uničen leta 1925. Naj počiva v miru! Spomenik je postavljen v upanju, da bodo avtomobilisti poslušali nasvet inženjerjev, in uporabljali dobro olje, in to pogosto.

Zopet rekord... Ampak šele v pripravi. Znan angleški športnik Lord Ridley se pripravja, da poltobe svetovni Campbellov rekord z malimi avtomobili in je v to svrhu že začel s konstrukcijo posebnega dirkalnega avtomobila.

Londonška Fordova tovarna. Kakor znanu, ima Fordov koncern svojo centralo za izvenameriško ozemlje v Londonu. Ta Fordova evropska centrala posluje kot delniška družba in sedaj nameravajo povišati njeno glavnico na 9 milijonov funtov.

Aviacija v Italiji. Italijanska družba za zračni promet je sklenila pogodbo z ministrstvom za aviacijo, v kateri se je privatna družba obvezala, da bo prevajala polne s svojimi letali na prozab: Rim-Genova-Marseille, Rim-Genova-Marseille-Barcelona, Sirakuze-Tripoli, Rim-Genova, Rim-Napulj-Palermo in Rim-Napulj-Sirakuze. Promet bo vsaj dvakrat na teden, a na prozab Rim-Genova, Rim-Napulj-Palermo in Rim-Napulj-Sirakuze dnevno razen nedelje in praznikov. Privatna družba bo dobivala od ministrstva podporo in sicer okrog 50 Din po km, a za največje aeroplane okrog 80 Din po km. Pogodba je sklenjena na 8 let.

Angleški T. T. Na angleškem tekmovalnem Tourist Trophy nameravajo na startu pustiti vse vozače naenkrat. Pridatljivi trdijo namreč, da bo tako sama dirka bolj zanimiva in tudi pregledna. To je sicer res, a vprašanje je le, ali zaradi velikega števila tekmovalcev ne bo kakih težav pri vožnji.

Is nemškega avtomobilizma. Poljejsko ravnanje je sestavilo novo statistiko motornih vozil, ki so sedaj v Berlinu v prometu. Po tej statistiki je v teku preteklega meseca padlo število motornih vozil od 109.125 na 101.062.

Grand Prix Holandije. Znana avtomobilska dirka za veliko nagrado Holandije je letos razpisana za 11. julija in že zdaj se domači vozači pridno pripravljajo.

»ZIVLJENJE IN SVET«

ŽENA V SODOBNEM SVETU

Strah pred pametjo

Se danes se toliko s patosom govori in apelira na čustvo žene, ki bo odredilo moža, »o bogatem čustvu matere, ki bo vse pravilno uredilo; laska se ji z raznimi le-rodonečimi nazivi: »čuvarka domač, »njen vzvišeni poklic in papež jo nazivlja v svoji encikliki »srce, dočim je mož »glavač rodbine.

Toda, komu ni znano, da nagiblje ravno čustvo izmed vseh naših notranjih sposobnosti najbolj k temu, da razblini našo osebnost, naš jaz? Nobena stvar na svetu ne pozabi bolj vsega človeka nego čustvo. Toda tem žalostnejše je dejstvo, da je danes žena sama nasprotnica duha. Kako se čuti polaskano, če se ji pravi, da je praktična, moderna, spretna, vešča, a noče veljati za pametno, izobraženo, duševno visoko stoječo. To stori iz nerazumljivih, na stare moške instinkte prikojenih ženskih idealov in napelje s tem sama nehoti voditi na mišn n-duhovitosti.

Težko je pokazati, v čem vsem obstoji prazavprav ta strah pred duhom. Sicer nisimo danes me žene vse takšne, kot je bila duhovita in pristno ženska Karolina Schlegel, ki se je vse svoje življenje bala, da bi izvedel svet, kako strašno rada je predsedala pred svoj pisalni mizo po cele dneve; toda nekaj od tega atavizma je ostalo še v naši krvi. 100% dnevnikov in 85% ženskih listov živi danes še od tega; vsa psihologija modnih poročil, ki hvale dolge lase in daljša krila kot izraz povrnje ne ženskosti, v dobi žene, ki je po vojni malec izgubila tla pod nogami — kakor da bi ta ženskost ne bila darilo raznih lovarnarjev za sukno in modnih krojačev, kakor je bila svojedobno maskulina žena.

Gotova množica deklet in žena živi od tega, da se s posebno naslado pohvali v moški družbi, da ne čita časopisov, ker je ženska, kajti, čemu rabi to in točno prava ženska! Ali ni skoro vsaka ženska občutljiva, če se ji reče: »Ti si najpametnejša izmed žene, ko bi vendar rajše čula: »Ti si najlepša, najljubša žena, kar jih poznamo. In koliko žene se boji nastopiti v javnosti iz strahu da izgube svoj ženski čar.

Vendar pa ne stoji duh, bodisi kot ideja ali duševna usmerjenost v kateremkoli nasprotju s tem, kar se danes povečuje kot ženska notranjost. So-li duševno visoko stoječe, svojega spola se zavedajoče žene sla-

bejše matere kot prejšnjih generacij? Se-li ne najdejo lahkomišelnih, matere brez odgovornosti, v čisto drugih krogih, kot ravno pri ženah, ki so si sveste resnosti, svojega položaja ali svoje osebne izobrazbe? Mislite mami, da so žene političnih salonov 18. in 19. stoletja, ki so govtvo igrale veliko vlogo, posvetile vso svojo moč edino domu in otroku?

Danes pa obstoja še vedno neusmiljeno in grozno dejstvo, da se ženi še vedno stavi tisti ali, ali — osebna izpopolnitev v ljubezni ali poklic. Oboje hkrati ni zmožna. Seveda pa tiči v tem toliko resnice, da duševna kompliciranost i ženi ne omogoča biti srečna; zraven pride še dejstvo, da moški v splošnem nočejo pametnih žen, ker so nekomodne in ker je pametni ženi pač težje najti tako hitro »srce« v ljubeznici. S tem, da so se ženi od moža in priljezice blagohotno priznala golova vzvišena čustva (ki pa njej sami niso prinesla pravnobnih koristi), se ji je skušala vzeti vsaka zmožnost duha, ki si jo je mož že a priori prilastil zase. Kar zahteva od sebe kot pogoj, se pri ženi osmeši. Ona, hoteč mu ugajati, se je vso dobo zadovoljila z epiteji in nemo ter bogu vdano prenašala svojo nelahko usodo.

V tem je moža krepko podprla še katoliška cerkev, ki je v vdanosti in neprosvetljenosti žene, matere in vzgojiteljice njenih vernih sinov, videla svojo najboljšo oporo.

Toda ta strah pred pametjo postaja smeh, kakor je smehen poziv ženam, da naj čuvajo duše ljudstva in jim zapirajo vrata do spoznanja in resnice.

Žena v poklicnem življenju

V Pragi biva kot gost Mis Dorothy Henekerjeva iz Montreala v Kanadi, predsednica zveze poklicnih žen, da se pogovori z evropskimi ženami o možnosti ustanovitve filijale federacije žen, ki so v poklicih. Internacionalna federacija je bila ustanovljena l. 1930. v Ženevi, da osigura ženi v obrti, trgovini in drugih pridobitvenih pozicijah iste pravice, kot jih imajo moški. Danes ima v Ameriki že 80.000 članov in obsega 575 poklicev, ki so ameriški ženi danes že dostopni.

Doslej je bilo ustanovljenih šest komisij: za prijateljske stike, komisija za umetnost, za trgovsko izmenje, v New Yorku se nahajajočo publicistično komisijo, člansko komisijo, kateri predseduje Mis Henekerjeva.

in od dr. Both z Dunaja vodeni internacionalni informativni biro. Zabašno se bavi omenjena zveza z ureditvijo izmene blaga. Zdi se, da so žene povsem na mestu, da sodelujejo v medsebojnih trgovskih stikih. Zjaj pripravljajo veliko vzorčno razstavo, na kateri bodo brezdomno sodelovale žene vseh narodov. Koncem julija in začetkom avgusta bo na Dunaju kongres federacije. Ta narodna in mednarodna zveza je mogočna federacija, ki je v 14 letih svoje ga obstoja v raznih deželah prinesla že dokaj koristi. V Avstriji, Italiji, Holandski, Franciji in Belgiji se nje filijale lahko že proslavijo z uspešnim delom. Ga. Henekerjeva je mnenja, da so češke žene dobro pripravljene, da se strnejo v organizacijo za to koristno delo.

Svet Društva narodov se obrača na žene

Mednarodne ženske organizacije, med njimi tudi internacionalna ženska liga za mir in svobodo, so se z vso resnostjo zavzele, da zagotovijo ženi enake nacionalne pravice kot jih uživajo moški. Povod za to je dal prošle pomladi v Haagu formulirani zakon, ki je vseboval za žene druga določila kot za moža.

Povodom enajstega zasedanja sveta društva narodov v prošlem septembru se je obravnaval prvi odstavek zakona, kateri govori o narodnosti žene. Radi protesta žen je bila odložena zadevna debata na prihodnjo skupščino.

Ko se je v januarju zopet sestel svet društva narodov, je obvestil vse vlade, da bo na 12. zasedanju skupščine na dnevnem redu vprašanje narodnosti poročene žene. Obenem je bil generalni sekretar pooblaščen, da sestavi ženski komite, obtoječ iz dveh članic naslednjih organizacij: internacionalna zveza žen (inter. alijansa za žensko pravo glasa, internacionalna ženska liga, inter-amerikanska komisija žen), internacionalna za enake pravice, vsezijski ženski kongres, internacionalna federacija akademskih žen in asociacija mladih krščanskih žen. Zastopnice teh društev naj bi izjavile željo žena z ozirom na njih narodnost in jo predložile ob priliki zasedanja prihodnje skupščine. Prvič odkar obstoja, je sklenil svet društva narodov vprašati žene za njihovo mnenje, v zadevi zakona, ki se njih tiče.

Znamenita ruska igralka Olga Čehova bo v veseligrki »Ljubezem — nemodernac, ki je v berlinskem Malem gledališču bila 50-letič vpriporjena, povzela turnejo po vsej Nemčiji.

»Studije o ženah« je naslov knjige, ki jo je izdala Gertrud Baumerjeva v založbi F. A. Herbig v Berlinu.

Nov, času odgovorjajoč poklic za ženske. Enako kakor je bila pred 40 leti zobotehnika siguren eksistentni poklic in se je zato velik del takratne mladine posvetil študiju te stroke, tako je danes strokovno znanje moderne kosmetike sijajna eksistenčna možnost, predvsem za žene, ki niso zadovoljne v svojem dosežanju poklicu ali one, ki jim je dana možnost, da se v razmeroma kratkem času priučijo obrti, ki nudi danes najbolj dobičkanosne izgleda. Vsaka žena si pridobi na dunajski kosmetični šoli, ki je odprta tudi vsem inozemkam, potrebno znanje, da kot specialistka

otvori svoj lastni zavod ali pa da je na sličnih institutih nastavljen kot strokovna voditeljica.

»Ženska generacija v slikah« je naslov knjige, ki jo je izdala Emmy Wolfowa s prispevki Bäumer, Baum, Huch, Reicke, Weber i. dr. v založbi F. A. Herbig v Berlinu.

Znamenite žene v svetovni zgodovini. V založbi Herbig v Berlinu je izšla pod zornim naslovom knjiga Ise Reicke s sledečo vsebino: Elizabeta angleška — Marija Terezija — Katarina Velika — Luiza Pruska — Aspazija — Lucrecija Borgia — Pompadour — Lady Hamilton — Vigée-Lebrun — Charlotte Wolter — Fany Elster — Sappho — George Sand — Annette — Selma Lagerlöf — Ivana Orleanska — Charlotta Corday — Beecher-Stowe — Matere — Sestre — Žene — Prijateljice.

Zdravje na solncu in svežem zraku. Najnovejši telovadni aparat je stroj za veslanje na kopnem.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasi oddelka »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako družo informacijo ticečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 3 Din. Vse pristojbine je upoštevati ob enem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. St. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službe dobi

Več šivilj na kramarsko obrt sprejem. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 11571-1

Vajenca v manufakturno trgovino sprejme Josip Ogoreutz, Novo mesto. 11968-1

Učenko in praktkantinja sprejme modni atelje M. M. Sarc, vila Trnovska — Rutarjeva ulica 4-a (pri Vrtači). 12044-1

Vajenca sprejme knjigovodnica-karionala. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 12008-1

Brivski pomočnik ki zna streljati provzratno »Bubi« frizuro, kateri je že delal v večjih salonih se sprejme v damskem salonu G. J. d. Aleksander, Ljubljana, Kongresni trg 6. 12137-1

Službe išče

Kuharica. Gre tudi k starejšemu samostojnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11735-2

Prodajalka

izveščana v mešani stroki, deli službo v času sezone — najraje na Bledu. Ponudbe pod »Sezona 45« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 11945-2

Natakarica z dobrimi spricovanci 18-letno službo kot natakarica v boljši gostilni, prevzame tudi službo kot plačilna. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Vestna v službi«. 11057-2

V najem

Večji trgovski lokal oddam v najem. Pojasniti pri tvrdki M. Berdaja, Maribor, Trg Svobode. 11966-17

Gostilno dobro izdočeno — najraje v okolici Celja vzamem na račun. Položim tudi kavčico. Pisemne ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Kavčice zmožna«. 11738-19

Parcelo

654 m² veliko, blizu bolnice prodam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 12077-20

Stanovanja

Stanovanje dveh, oziroma ene sobe, liče trilateralna družina s 1. majem. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod značko »Miri stanovalec«. 11888-21

Stanovanje 1-3 sobno, ličeta boljše zakona. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Brez deček«. 12002-31

Sobe

Prazno ali opremljeno oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 11854-23

Opremljeno sobo oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11987-23

Sostanovalca s hrano ali brez sprejemem s 1. aprilom. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 12004-23

Sobo

s posebnim vvhodom in hrano ali brez oddam s 15. marcem. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 12003-23

Podstrešno sobico

oddam mirni gospodini v vrli pri Vrtači. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12003-23

Obrt

Uniforme delne plašče in vse potrebščine una v zalogi Simon Klmanek, Selobarjeva ulica 6. 106

Za veliko noč Vam ondi priske in domače šunke najboljšje vrste in ne preslane — trdka

I. Buzzolini delikatna trgovina, Ljubljana, Lingerjeva ulica 1. 11836-30

Amaterska dela (razvijanje in kopiranje) in foto-material je najcenejši pri foto Joško Smuc, Wolfova 13, podružnica Bled. 11872-10

Pridelki

Belega krompirja 2 vagona kupim proti plačilu po dogovoru. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Krompir«. 12015-33

Trgovski potniki

Fiksurni in provizijo dobe v manufakturni verzični potnici za obisk pri važnih strank v Ljubljani, okolici ali vsej Dravski banovini. Nastop takoj. — Pisemne ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« v Ljubljani pod značko »Fiksurni«. 11870-3

Kupim

Srečke, delnice in obligacije kupuje Uprava »Merkurs«, Ljubljana, Selobarjeva ul. št. 6/II. 11115-7

Motorna vozila

Petsedežni avto odprt, generalno popravljen naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Tako 25.000«. 11872-10

za 1/2 let premoag suha drva ali koks štite št. 2056 oz. naročite v Wolfovi pri Dom. Čebin

Trgovina

z mešanim blagom, v večjem prometnem kraju bivše Stajerske, z milijonskim prometom manufakture, železnice, žepčericje in deželni pridelki, se zaradi prepoznavnosti lastnika prodaja oziroma da v najem. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Ugodno 100«. 4513

Peuk

Čamernikova šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 26 (Jugo Avto) telefon 2234 Prva oblast, konstituirana Prospekt zastoj; plašite pošt 201

Razno

Solčna soba posebni vvhod, elektr. razsvetljava blizu Tabora, se odda. Naslov pove oglasni odd. »Jutra«. 12144-23

Veliko sobo s poseb. vvhodom in elektr. pripravo za vse, takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 11663-20

Krompirja dobrega vođ vagonov prodaja Jože Grom, trg., Ljubljana VII, Aleševčeva ulica 26. 12110-33

Telefon 2059

Premog suha drva Pogoznik Bobovičeva št. 3

Najboljša reklama ki zraven vsega še lep dohodek, je na vsak način lepa fotografija Vašega kraja — vas, trga, moča, letovišča, Vaše trgovine, gostilne, restavracije, obrti, tržnice itd. — Pišite se danes za prosojke in cenik na tvornico fotografskih razglednic in slik: Lojze Smuc, Ljubljana VII, Aleševčeva ulica 26. 98

Peter Stepič

posestnik, veletrgovec z vinom itd., itd. Našega pokojnega častnega člana in tovariša bomo spremlili k večnemu počitku v torek, 31. marca ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Spodnji Šiški, Tržna ulica št. 6. Društvo mu ohrani trajen in hvaležen spomin.

Franja Ferjan, roj. Mehle

vдова po tehničarskem mojstru, meščanu ljubljanskem po dolgem trpljenju v 87. letu starosti, previdena s svetotajstvi za umirajoče. Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek, dne 31. marca t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Zvonarski ulici št. 7, na pokopališče k Sv. Križu. V Ljubljani, dne 29. marca 1931.

Žalujoči ostali

Mestni naročni zavod Občina Ljubljana

Velika izbira v vseh barvah
NOGAVICE
dobre kakovosti, ugodne cene.
R. MIKLAUC,
»pri škofcu«
LJUBLJANA, Medana ulica — Pred škofijo 3

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znanecm, da nam je umrla včeraj ob 23.30 naša dobra mati, stara mati, gospa
Frančiška Zolmajner
v 51. letu starosti.
Pogreb drage pokojnice se bo vršil v ponedeljek 30. t. m. ob 18.30 na pokopališče v D. M. v Polju.
Vevče, 29. marca 1931.
ZALUJOCA RODBINA.

Žaga in lesna trgovina
ki se bavi z izdelavo in izključno detajlno prodajo stavbnega lesa in desk, lesa za kolarje, apna, cementa, razl. premoga, kuriva in cementnega blaga, ležeca ob postaji s cca. 500 m industrijskega tira v južnobanaški nemški občini in centru selmov za 8 do 10 okoli ležečih občin, že 35 let sama na tem mestu zaradi dedinskih prilik, celotno ali delno ugodno NAPRODAJ. 4385
Pobilžja pojasnila in načrte daje: Friedmann & Sterk, Zagreb, Vlaška ulica 53.

POHIŠTVO Zaloga tudi v Trbovljah in Stični.
Predno se odločite za nakup POHIŠTVA, zahtevajte ponudbe **FRANC IZGORSEK, šmartno pri Litiji**
Moderno urejene delavnice in velika zaloga suhega lesa Vam jamči za dober in soliden izdelek. Prevzema tudi stavbna dela, opreme za hotele, banke itd. 3154

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)
Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter naka zila v tu- in inozemstvo safe - depozita itd. itd. itd.
Brzlojavke: Kredit. Ljubljana. — Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706, 2806